

ek

egkomolyabb
a Gastro D.
vhatásáról

enschrift" című világ-
rat 1935 évfolyamán
abb értekezés száma
eredményekről, ame-
dezett, de ma már
rikai gyógyszerrel, a
sérletek folyamán a
atti Childs Spitalban
a Rockefeller-alapít-
ntézete) elértek. A
ései szerint ebben a
megállapították a
gyhatását gyomor-
nt. A kísérletező or-
nt a Gastro D. rend-
a abban rejlik, hogy
amely az egész vege-
nkivüli hatással ve-
nizmust szabályozza
ában megrendelhet
szár Ernő gyógyszer-
Victoriei 124.

a elnöke közlemény
elnökségi tagjaiho-
eptember elején új
etségi ülészek tar-
nek tartják, hogy
13-án ül össze.
Macdonald átvette
ezetését Baldwin-
gát s már urban is
Aix-Ies-Bains felé

abornokot, a legfőbb
delkezési állomány-
kterium és a más-
kültöttek.

értői tanulmányoz-
et és most megállap-
hadbírósg felmen-
a semmitősséknél.
B: A kormányznak a
zéki főügyészhez
tárgyalást a törvén-

ár meg is tette a
elkéstek és Viforeau
elkészítette a voná-
a semmitőssék ös-
ez az első alkalom
nagyfontosságú ügy
De abban az eset-
valóban helytelen
adbírósg ítéletét,
és csak a joggy-
rett történe, mert
lete megváltoztath-

erint Dumitrescu tá-
ésését a hadsereg ké-
a felettes hatóság-
zínüleg az ügy jö-
zéség.

nem lesz
válság

ntézkedésekre
ormány

Inculeț belügy-
ma este Tataru-
nak. Az Adeveru-
oztátszi, hogy ko-
oztatott fontosság-
zának. Ugy lát-
rozat politikai ren-
amelyek nagy po-

gü hírekkel kapcsol-
vivalatos körök meg-
inet helyzetének a
örök biztosra veszt-
sági és politikai ké-
ásra találnak. Kö-
jövő tavaszig ne-

és Lapkádó B.
Baron L. Pop-
8-77.

Készítette és kiadta: Dr. Csuj, Str. Rákos

Dr. Anasetter Robert
Budapest
Kisrész 2.1.0.

KELET

Ara 5 lej

Értesítések
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marica
Ernő. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Búcsúztató szerkesztő Kis-
szegi Ernő, Szonda Máté MSc. S.

Szombat, 1935. augusztus 10.
5695. ÉVF. XVIII. ÉVF.
— AV 11. — 177. SZÁM.

Toulonban a brestinél is nagyobb arányokban ismétlődött meg a munkásság véres tüntetése

A francia jobboldal Moszkvát vádolja a zavargások miatt, míg a baloldal a kormány és a fasiszták provokációinak tudja be a véres touloni és bresti eseményeket

Brestben helyreállott a nyugalom, míg Toulonban az éjszaka folyamán véres barrikádharc folyt az arsenál munkásai és a karhatalom között. Marseilleben, Cherbourgban és Lorientben is nagy tüntetések voltak

Hetvenöt újabb szükségrendeletet bocsátott ki a francia kormány

Párizs, augusztus 9. Azok a forradalmi jellegű megmozdulások, melyek Franciaország több ipari központjában és három fontos kikötőjében fellángoltak, még mindig nagy izgalomban tartják Franciaország különböző érdekeltjeit. Nem szenvedhet kétséget, hogy a harcok mögött nemcsak a szükségrendeletek által kiváltott elégedetlenség, hanem két politikai tábor elszánt küzdelme is meghúzódik, amelyek elérkezettnek látják az időt arra, hogy egymással fegyveresen vívják meg a harcot a hatalom birtokáért.

A kormány álláspontja — a természetes rendcsináláson kívül — a zavargásokkal szemben még nem tisztázódott. Laval taktikázó művészetét ezuttal is megtesztelték látszik s nem lehet tudni, hogy az elégedetlenné váló munkássággal tart-e valójában vagy pedig a zavargások mögött mindig a hatóságok oldalán felvonuló fasiszta szervezettekkel?

Nem lehet arról sem világos képet kapni, hogy a bresti és a touloni munkások forradalmi megmozdulása szoros összefüggésben van-e a népront körül csoportosuló baloldali pártok politikai akcióival vagy pedig csak elszigetelt jelenségek, amelyeket a helyi kommunista agitáció robbantott ki.

Azt azonban meg lehet állapítani, hogy úgy a bresti, mint a touloni megmozdulások a francia forradalmi tradíció és temperamentum egy némely jellegzetes vonását mutatták s elszántságban, céltudatosságban és indifferens tömegeket is magával ragadó lendületben tulledeleket a szokott sztrájk-zavargások méretein.

Egyébként a tegnapi délutáni, kritikuskak igényező munkásmetétes: Joseph Barrére, a zavargásokban életét vesztett munkás végzettsége megnyugtatóan nagy rendben folyt le. Az összegyűlt tömeg nem adott semmilyen kifejezést elkeseredésének. A karhatalmi golyó áldozatává lett munkás özvegye és öt gyermeke a halottaskocsit kísérte, míg a menetben helyet foglaltak az arsenál vezetésének, a tengerészeti prefektúrának kiküldöttjei, valamint a környék parlamenti tagjainak képviselői. A temetőhöz vezető négykilométeres utvonalon nem voltak karhatalmi osztagok felállítva.

Ma reggelre, hivatalos jelentés szerint, Brestben teljesen helyreállt a normális élet. Az általános sztrájkra buzdító agitációk nem jártak sikerrel és a hajógyárak munkásai, valószínűleg Laval és a tengerészeti minisztérium megnyugtató ígéretei hatása alatt felvették a munkát. Ennek ellenére a tegnapi este folyamán kisebb összejövélés volt újra Brestben a munkások és a rendfenntartó közegek között, amelynek során egy tüntető sulyosan megsebesült. A mai nap folyamán azonban a rendbontások teljesen megszűntek.

A touloni véres atak

Míg Brestben a tegnapi este kis incidenstől eltekintve, nagyjában helyreállt a nyugalom és Joseph Barrére temetése is rendben

folyt le, Toulonban még a brestinél is nagyobb arányokban ismétlődtek meg tegnap este a sztrájkoló munkások tüntetése. Tegnap este a touloni arsenál munkásai csendben távoztak el a munkahelyeikről, de rövidesen csoportokba verődtek a város tervén és üvegekkel, kövekkel és székekkel támadták meg a rendőroket, akik kénytelenek voltak több helyen meghátrálni. Végül is sikerült a tüntetőket szétverni, de a munkások a szomszédos mellékutcákban újból gyülekezni kezdtek.

Este nyolc óra körül a sebesültek száma már tízre rugott, a letartóztatottak pedig harmincra. A rend helyreállítása látszólagosan bizonyult, mert rövidesen újabb csoportok alakultak, melyek már fokozottabb erővel támadtak. Az összejövélésesek mind sürűbb időközökben ismétlődtek meg és a polgárháború jellegét öltötték magukra.

A város különböző pontjain a tüntetőkhöz csatlakozott csöcselék tagjai az üzleteket kezdték fosztogatni és beverték az ablakokat.

Amikor a rendőrség körülvette azt a városnegyedet, ahol a tüntetők összegyűltek, a barrikádok mögül a munkások tüzeini kezdtek a karhatalomra. A golyóváltások

Párizsban és Marseilleben is...

A tegnapi nap folyamán Marseilleben is összetűzés támadt az ottani arsenál három-ezer munkása és a karhatalom között. Mindkét részről több revolverlövést adtak le és többen meg is sebesültek.

Párizsban tegnap este a városi alkalmazottak hívtak össze tüntető gyűlést, amely a késő esti órákban tartottak meg. A gyűlés kapcsán azonban nem került sor rendbontó akciókra s így karhatalmi közbeavatkozásra sem került sor.

Ezzel szemben Cherbourgban a kereskedelmi tengerészeti sztrájkhelyzet ismételtén kiéleződött és Lorientben szintén zavargások voltak.

Havrei jelentés szerint a Champlain teheráruhajó személyzete kimondotta a sztrájk beszüntetését s így a hajó péntek dében elindult útjára, az Egyesült Államokba. Újabb jelentés szerint Brestben az éjszaka folyamán 200 tüntető ismét összejött a rendőrséggel, amelynek során több munkás megsebesült. Ma reggel azonban a munkát minden incidens nélkül felvették.

Provokáltak a bresti és touloni zavargásokat?

A véres zavargások óriási visszhangot vernek a francia közvéleményben és főleg a sajtó orgánumaiban, amelyek pártállásuk szerint kommentálják az eseményeket. A jobb-

oldali sajtó általában a rendezavarások felbontóinak kiméletlen megbüntetését követeli, mert szerintük a tüntetések forradalmi színvonalúak. A Figaro szerint a takarékosági törvényrendeletek ellen irányuló tüntetések érdekében az igazgatók nem riadnak vissza semmitől. A karhatalomnak feladata az, hogy ennek az offenzívának határt szabjon.

A többi jobboldali sajtóorgánomok általában szovjet-ellenes agitációra használják fel a zavargásokat.

A Matin azt az üzenetet intézi a Szovjet- höz, hogy a közel napok eseményei meg fogják mutatni hogy a polgári Fran- ciaország meg ur a saját házában.

A Republice című lap a forradalmi megmozdulásokban Moszkva kezét érzi s hibáztatja a francia-orosz szövetségi politikát. A lap azt a fantasztikus és nyilván tendenciózus feltevést igyekszik népszerűsíteni, hogy a polgárháboruban legyengülő francia erő Franciaország ellenségeinek azt az ötletet fogja adni, hogy rátegyék kezüket a francia gyarmatokra s egyenesen Franciaország területi integritását veszélyeztessék.

A fenti, nyilván fasiszta körök befolyása alatt álló sajtóorgánomok megnyilatkozásai-
val szemben a baloldali sajtó egészen másképp
látja a bresti és touloni eseményeket.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

VILÁG TUKER

Danzig

A nagy világpolitika és a világgazdaság beteg testén napról-napra új problémák fekélyei fakadtak föl, amelyek ujabbnál-ujabb konfliktusok fertőzésével fenyegetik a népeket. Alig huszonnégy órával az afrikai izgalom után, itt a danzigi izgalom. Ez még nem háború csak jelképe a háborúnak: a danzigi határon a lengyelek megerősítették a helyőrségeket és egy-egy eddig meg nem erősített távirat szerint le is eresztette a sorompókat egymással szemben Danzig szabadváros és Lengyelország. A hadiállapotról szóló jelentések nyilván tulzottak, de hogy létrejöttek és világgá szaladtak, ez is jelent ma valamit. Jelenti azt a robbanásig feszült atmoszférát, amely Danzig és Lengyelország határterületei fölött elnehezedett. És ha tudjuk, hogy Danzig ma nem a szabadállamot fedi, hanem magát Németországot, egy beláthatatlan konfliktus örvénye tárta fel magát előttünk.

Danzigot Versaillesben nyilvánították szabadállammá, hogy az újraéledt fiatal lengyel államnak kapuja legyen a tengerhez. A tengerhez való kijáratot másnék is biztosították és sokkal eredményesebb módon, azzal tudniillik, hogy a porosz államtestből kivágtak egy széles darabot, azt a részt, amely a lengyel területet északon a Keleti tengerrel köti össze. Ez az úgynevezett korridor Poroszországot a Visztula torkolat mentén szeli ketté. Földrajzilag és politikailag egészen furcsa alakulat ez a korridor: Kelet-Poroszországot szervi kapocs nélkül tolja el az anyaországtól. A németek egyetlen pillanatra mondták le a korridorról és Danzig szabadállammá nyilvánítását is csak ideiglenesnek tekintették mindig. Ebben a tekintetben a weimari köztársaság nacionalizmusa még sokkal intranzigensebb volt, mint a Harmadik Birodalomé. Hitler feloldozta a korridor és Danzigot a lengyelekkel való barátságért. A paktumot persze Hitler se tudta tartani. Talán nem is akarta. De, ha állampolitikai okokból akarta volna is, keresztezték az útját a hatalmak, amelyek a végsőig igazgattak nacionalizmust már nem tudták pusztá frázisokkal féken tartani. A német-lengyel paktum ellenére, a korridoron és a danzigi terepen a legvadabb irredenta propaganda folyt; a korridoron csak titokban, de Danzigban annál nyíltabban. Göring és Göbbels pénzrel, terrorral és propagandával egy második Saart akart itt előkészíteni, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy a szabadállamot nemzeti szocialistává teszik és belátható időn belül előkészítik az Anschlusst. Ez az Anschluss szerintük akkor is lehetségessé válhatott volna, ha a korridor-kérdés felgöngyölítését a nemzetközi helyzet és a lengyel-német barátság meg nem engedte volna meg: Danzig egyszerűen csatlakozott volna a vele szomszédos Kelet-Poroszországhoz. Ezzel persze a korridor szűkült volna s a distancia a két porosz tartomány között jódarabbal megkisebbedett volna.

Az első csalódást a danzigi választások prezentálták. A horogkeresztesek a legnagyobb lelki terror ellenére sem tudják a saarvidéki eredményt elérni, a Saar-lakosság kilencvenházaalékos megnyilatkozása után, itt nem egészen hetven százaléka a voksoknak esett a hitleristákra. Ez új szenátus azonban az ucca nyomására és az „anyaország” érkezett utasítások alapján, nekilátott programja megvalósításának: olyan szellemben intézte a szabadállam ügyét, mintha a csatlakozás legalább is már a közeli holnap kérdése lehetne. A lengyelek viszont már egy-két évvel a háboru után nem bíztak Danzigban s egy

pillanatig se tekintették Lengyelország tengeri kapujának. Óriási energiával egy másik kapu kiépítésén dolgoztak és ez sikerült is nekik. Danzigtól nyugatra egy kis halászfaluból, Gdingenből, tizenöt év alatt modern kikötővárost létesítettek és a lengyel export és a külföldről Lengyelországnak szállított áru forgalmát Danzig helyett ide irányították. Gdingen fejlődésével párhuzamosan sorvadtt Danzig jelentősége. A válsággal küzdő város csődjét a danzigi forint inflációja és a danzigi szenátus göbbelsi vonala se tudta feltartóztatni, ellenkezőleg: mindez csak siettetta a bonyodalmakat.

Lengyelországnak különleges jogai voltak Danzigban. Ezeket a jogokat részint maga Lengyelország tette problematikusá Gdiniával, részint az ujaru Danzig. Az „anyaország” való vámunió, a danzigi szenátusnak ez a legjobb bölcsessége, minden bizonnyal berlini sugallatra jött létre: Berlin így akarja menteni a veszített fejsze nyelét, s pótolni elvesztett piacait. A lengyelek talán nem joggal, de jogszerűen tiltakoznak: Versailles alapján csak nekik van joguk vámunióra Danziggal. De Versailles jogait ők eljártatták akkor, amikor Németországgal lepaktáltak és falaztak annak, hogy ez a szövetséges a békeszerződés komolyabb okmánydarabjait papírrongyként kezelje. Lenyelni persze nem fogják a danzigi provokációt, ezt megtenni tiltja nemzeti önértékük. A közeli napokban ki kell derülnie, melyik irányzaté a holnap a lengyel-német politikában: a Pilsudski-Beck irányzaté-e, vagy azé a konceptusé, amely egy pillanatig sem bízott Hitlerékben és most gondolkodhat rajta: kardjára csapjon-e, vagy csak — nyeljen egyet...? Bizzunk a híres lengyel torokban: nyelni megtanultak eddig is, néhányszáz év alatt.

Pályázati hirdetmény

A tuszáni aut. orth. zsidó hitközség keres szótár-óriást, aki jó előismádkozó is legyen. Fizetés megegyezés szerint. A költség csak a meghívótnak lesz megterítve. Az állás azonnal betöltendő.
Tuszán, 1935. augusztus 6-án.
Leitner Bernát, elnök

Szótár-óriás: 3300 lap

Dr. CHERESTESIU 4 köt. félévszonkötésben
román-magyar rész, 1100 lap, 300 lej helyett 150 lej
magyar-román rész, 2000 lap, két kötet, 600 helyett 300 lej
Román nyelvitan, 200 lap, 100 lej helyett 45 lej
Együtt a négy kötet, 3300 lap, 495 lej
Román nyelvitanító „100 újságcikk, élcekek és képekkel” 370 lap 150 lej

Postán utánvételt portómentesen.
Kérje a nyelv- és szótárkönyvek jegyzékét LEPAGE-tól Cluj.

Zion Lloyd

BUCURESTI, I. Cal. Victoriei 33
Direktor: M. Jampolski.

Megrende és közvetít a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat

Palesztinába

és a Közel-Keletre a Dacia, Carol I., Polonia, Har Zion és Har Carmel hajókon Kérjen az utazással kapcsolatos minden kérdésben felvilágosítást és prospektust! Képvisele Cluj, Mures, Simes, Bistrița és Salaj vármegyék részére:

Dr. Neumann Vilmos
Cluj, Str. Berthelot 12. Tel. 6-82.
Bihar megye és Oradea részére: Ealás Miklós Oradea, Str. Ciorogariu 15. és tr. Alexandri 34.

A 7-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Orth. Kóser Zsidó Fiuinternátus

Igazgatósága közli, hogy az 1935—36-os tanévre a beiratkozások megkezdődtek. Az Internátus ezidén egy zuhany- és játékszobával kibővíve áll a növendékek rendelkezésére. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszközölni. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az internátus Igazgatósága. SZILAGYI ADOLF tanár Oradea, Str. Delavrancea 17.

Kis gyermekköztársaság a Sebes-patak partján

A Haboné táboraiban Alba-Iulia mellett

Alba-Iulia, augusztus 9. Alba-Iuliától mintegy négy kilométerre, Gülic Fülöp, az albaiuliai hitközség alelnökének birtokán, a Sebes-patak partján sorakoznak katonás rendben a „Haboné” táboraiban sátrai.

Kis gyermekköztársaság ez, mely saját törvényei szerint él és a maga törvényeit szabja azokra is, akik vendégségbe jönnek a táborba. A cionista ifjuság négy hétre szabott önálló és szabad „állami” élete ez, melyet maguk kormányoznak és a maguk társadalmának tekintenek.

A miniatűr gyermekállam határát kék-fehérral díszített kapu és egyenruhás őrszem jelzi. A kapu fölött barátságos felírás: „Baruch haba”. Az őrszem feszesen áll és amikor jövünk, előveszi sippját és azzal jelzi, hogy idegenek jönnek.

Ezen a napon sok füttyjelet kellett lejáratnia. Hatalmas vendégsereg gyűlt össze Erdély különböző részéből az albaiuliai táborban. Ezen a napon tartotta meg fontos értekezletét a táborban az Aviva-Barisszia szervezeti tanácsa, melyen mintegy 50 delegátus vett részt. Ezt a napot választották a szülők, rokonok és barátok is a táborozó gyermekek meglátogatására és távoli és közeli városokból egymás után jöttek az autóbuszok és ontották a táborba a vendégek nagy tömegét.

Készülődés

A táborban nagy a sürgés-forgás. A vidám gyermekcsereg zenebonáját a vizimalom egyhangú kattogása festi alá. A völgy közepén füstölög üstök állanak és körülöttük cserkészlányok forgolódnak. Készül az ebéd és a leánykák hosszú kötényben potyolják a húst, hámozzák a burgonyát...

Grossmann Gyuri, ez a rendkívül megnyerő 16 éves „férfi” sorakozót vezényel. Trombitaszó harsan és az erdő sűrűjéből, a rétről és a patakából, a völgyből és a sátorokból futólépcsőben közelednek a trombitajelre a piroszposztag, vidám cserkészek. Egyszínű inget viselnek, fehér nyakkendővel. Izgalom és lelkesedés ül arcukon, amikor beállnak a sorba és minden szem várakozással teli a tábor bejárata felé nyulik.

Megérkezett Clujról az Aviva-Barisszia központi vezetősége Danzig Hilllélel az élén és velük jönnek a timisoarai aradi zakének is, Reiter Ernővel. Az üdvözlésben több a szeretet és az öröm, mint holmi katonás formalitás.

Az eskütétel

A Haboné eskütételének ünnepélyes aktusa következik. A két inges sorok elindulnak egy rétet felé, melynek közepén árbcok áll zászló-díszben. A nagy vendégsereg követi a táborokat és széles körben helyezkednek el a rétet közepén. A Haboné fiataljai negyszögben állnak fel az árbcok köré. Kórus nyitja meg az ünnepélyt, majd néhány vezényszó és kezdetét veszi az eskütétel. Danzig Hillel beszél az esküőről, majd előveszi a héber esküszöveget és szavai nyomán 100 zsidó gyermektorokból csendülnek ki az eskü igéi. Aztán a Hatikvah és Techaknah akkordjai. Az ünnepély véget ért és a zászlós árbcok egyedül maradt a rétet közepén.

A gyermekek arcáról szinte leri, mily nagy esemény volt ez számukra. Mintha új világ tárult volna meg előttük, új utakkal, kötelezettségekkel és hősies feladatokkal. Valami daros akarat és a feladatok boldog tudatosága csillog az arcukon.

Ezalatt a tábor egyik sarkában tanácskozársra ülnek össze az Aviva-Barisszia-Habone vezetői, míg a tábor tagjai hórára gyűjtanak és száz felesküdtött ifjú zsidó ropja a lánrot, mely az országépítés és a megújulás nagy ritmusát lükteti. Tánc, játék és ének, délután nagy ünnepély, színelőadás, szavalkókkal a vendégek tisztelőre és egyéb szórakoztató megnyilatkozások töltik ki a napot, késő estig és csapongó jókedvtől hangos a völgykatlan.

Besötétedür. Fáklyák gyulnak ki a sötétség különböző pontjain és a fáklyafény körében árnyak mozognak és forgolódnak. Újra trombitaszó hallzik a táborátor előtt.

Sorakozó. Füttyjelek. Lámpások imbolyognak az éjszakában és a dombtetőn már észleltek a táborfűzet. A ponyvasátrak körvonalai rárajzolódnak a csillagos ég tüzes kártpijára...

A tábor felsorakozott. A maszkir (titkár) katonásan jelenti Stein parancsnoknak, aki mögött három alvezér áll nagy komolyan, hogy a táborban 110 ember van, tizenöt új ember érkezett a nap folyamán.

A maszkir ezen a napon véletlenül lány. Danzig Pósi. Gyermekru kisilány, de annál erélyesebb. Kemény energiával olvassa fel a napirancsot: „Alba-Iulia, 1935. augusztus 4-ikén, 5695 Av hó 5-ikén reggel félhat órakor felkelés, hatkor torna, majd pedig mosdás után ima, majd reggeli s a sátrak rendezésére, héber óra, levélírás, majd ebédig szabad játék. És így tovább egész estig: előadások, héber, játék, torna, fürdés,

különböző versenyek, morse-jelek...”

A napirancs elhangozott. A parancsnok felszólítja a táborozókat, hogy akiknek jelenlétük van, lépjenek elő. Vagy tizen lépnek ki.

„Chavér mőnahél, jelentem, hogy elveszett a lepedőm...” „Chavér mőnahél, jelentem, hogy a kastélynál elvesztettem a bicskámat.” „Chavér mőnahél, találtam egy csontnyelű bicskát...”

Fischer Vica, tüzről pattant, fekete kislány, huncut mosolyal emeli jelentkezésre három ujját: „Chavér mőnahél, jelentem, hogy a táborba érkeztem, és egy hétig maradtam.” Kis szemüveges lány, Weinberger Magda pattogó hangon ismétli utána a hasonló bejelentést.

A táborfűzet

Ezután őrségváltás következik. Az őrszemek titokzatos jelszavakat cserélnek ki és ezzel vége a hivatalos programnak, következnek a táborfűzet, a nap legromantikusabb órája.

A kicsinyek körülülnek a nagy tüzet, összebujnak a sötét éjszaka leple alatt. Ilyenkor mindenféle gondolatok szállják meg a kicsinyek agyát: eszükbe jutnak a szülők, az otthonmaradtok...

A lángok magaracsapnak és a tábor szelemes mulattatója Kardos T. György, akit csak úgy ismernek, hogy „Kátéggyé” előadja a szervezeti tanács tárgyalásainak görbétüret és a táborozók vidám kacagása veri fel az éjszakát. A derű azonban akkor éri el csúcspontját, amikor Weisz, akit csak úgy ismernek, hogy Csontweisz, nagy komolyan elkezdzi zamatos, tréfás dalait Hitlerrel, akit a legfurcsább szerepekbe öltöztet.

Igy megy ez éjjelig, amikor a táborozók visszasompolyognak sátraikba és a nagy vendégsereg elindul az autóbuszokon a városokba. (h. e.)

„GOLDMARK” Zsidó Filharmónikus Zenegyesület

rendezésében

INDIG ALFRÉD

hegedűművész

önálló hangversenye szerdán, f. hó 14-én este 9 órakor a rom. kat. gimnázium disztermében. Brahms, S. Saens, Vivaldi, Balogh, Bródy, Paganini. Zongoránál: Zsizsmann Rezső karnagy. Jegyek: Lepagenál és dr Kohn gyógytárban.

Einstein professzor ünnepelte Reinhardtot a Werfel-darab rendezése alkalmából

„Messze bibliai multunk legenda-kincsei új életre kelnek”

London, augusztus 9. Közölte az Uj Kelet, hogy Max Reinhardt, a világhírű rendező Newyorkba utazott, hogy az Egyesült Államok fővárosában megrendezze a november hónapban színrekerülő Franz Werfel darabot, az „Igéret útját”, amit Kurt Weill zenésített meg. A zsidótárgyu zenés drámát a Park Avenuen levő hatalmas kiterjedésű udvarban fogják játszani egy erre a célra felépítendő óriási sátorban, ahol 5000 néző foglalhat helyet. A főszerepet, Mózeszt minden valószínűség szerint Saljapin fogja játszani.

Reinhardt barátai uzsonnát rendeztek a művész tisztelőre, aki néhány hétre Európába utazott, hogy néhány művészt szerzőtessen a darabhoz. Az uzsonnán megjelent Alfred Einstein is, aki a következő felkőszöntöt intézte Reinhardthoz:

— Amikor utam feléd vagy egy más, alkotásokban gazdag művész közelébe visz, mindig örömmel és hálával gondolok azokra az értékekre, amikkel életem gyarapodott. Régebbi időkben a szavak mesterei gazdag művészi élményeiket a nyelv szimbolikájában őrizték meg. De mi, egyszerű halandók, csak annyit tudunk feléleszteni magunkban, amennyi megfelel szegényesebb átélésünknek és szemléletünknek. Te azonban dus művészi intuícióid szárnyain elviszel bennünket a nagy szellemekhez és feltárod számunkra a gesztus és mozdulat, a szín és hang eszközeivel azokat a mélységeket és szépségeket, amiket nem is sejtettünk. El sem képzelheted, milyen türelmetlenül várjuk, hogy felmenjen a függőny és lássuk alakjaidat, akik a Te tehetséged bélyegével ajkukon és gesztusaikon hirdetik a művészet örök szépségeit.

— Most kettőzött várakozással gondolunk alkotásodra. Werfelt inspiráltad, hogy messze bibliai multunk legenda-kincseit új művészi életre keltse. Werfel drámatervezetett olyan feszültséggel és meghatódottsággal olvastam, ami egy idősebb, a fizikai világ hogy és mikéntjével viaskodó elfáult ember-nírtikaságszámba megy. Kívánom Neked,

hogy hálás és megértő emberek adjanak alkalmat ahhoz, hogy művedet egész mélységében és egyszerűségében érzékeltessék nekünk. Aradjon belőle világosság és ismerje meg ez a mai elsötétült világunk az iga emberit és nagyt. Kívánom a műnek, hogy tévelygő szegény korunkat beragyogja és tüljeje.

A ma érvényben levő egyenes adóíróvény

magyar fordítása — dr Fried — az 1935 április 31-i módosításokkal együtt, jegyzetekkel és összefoglaló magyarázatokkal ellátva 75 lej LEPAGE-nál Cluj. Vidékre utánvétellel.

A legmodernebb higiénia, Alikeptikusan preparálva, tiszta selyemfinom, nagy ellenállóképességi

Látogabessz

Tevék és szamarak

Párizs, augusztus 9. F

alábbi érdekes cikket: Ha hiszünk a Népszó parlament a külső jel, a smerni a civilizált népet. nak is kell parlamenttel hogy minden képviselőt illik, tisztelek, tartoztam hogy meglátogassam az lőházat és a szenátust A

Már 1928-ban, mikor hasonlő kíváncsiság fogó parlamentre vonatkozóla képviselőház Camberrábé kotmányos fővárosban. kellett töltenem vasuton, hirt vegek tudomásul. vedonatuj parlament, am vitása vagy egy tuat merült ki, máris veszelő épület alapjait és falá rágták. Miután ismerem nem tisztelő állatoknak szem, ma már az au épületéből nem sok mara az abeszin parlament sor tól tartottam, tekintve, h hangyafajta még számos szellemi.

De, ugy látszik, az al építész, egy előrelátó st előzte az ilyen veszedel iátta előre a szörnyű es pusztításait. Az épület pá nyezetének sok részét m nedvesség és az ember k pithatja, hogy az épületb sok olyan helyiség van, a igen tartozkodhatik, hcsa emyő.

Szamarak és körül

A parlament épülete Ad emelkedik, tágas térségen básu lenne, ha házak venn ez a tér nem egyéb, mint tehenek, szamarak és t kérőznek békésen. Szembe építenek, amely körülbelül mint Párizsban a Madelain lais Bourbonnal szemben.

Azon a délután, mikor meglátogattam, olyan zá sokáig emlékezni fogok rá épület bejárata elé gördült tere sárgezíreket rüptettek lépcsőzet tetején, a bejár díszőrséget vettem észre, tisztelgett. De amig hozzáj meg kellett másznom ezt a Barthe ur a küszöbön vá urat” mondok, ezt nem ké ni. Egyszerűség kedvéért r tisztelőreméltó abesszin m a délutánon volt szíves fo halkozni és akinek nem je nevé.

Hol van

Sajnos, a képviselőház f ban üresek voltak. A utazgattak vagy irodákba ajtó véletlenül kinyitotta zott feltevésem hívásárgól. üres volt, a másikban epo rongyos harcos: taláta knekeive puskáját tisztogat

— A képviselő urak ali nak? — kérdeztem vezető tatosan becsuktam az ajtó

— A „háznagy” tétova De el voltam tükélve, hog dolognak.

— Nálunk — folytattam még a parlamenti ülészak ran járnak a képviselőház ugyanigy önkénel?

A háznagy megértett, ré és a lánzsáv örre mutat mondta volna: Azt hiszi, h fiatal emberek akárcit be

Orvosok, me gyáral

Minden magyar, német, lat és könyv megrendelb Lepagenál Cluj. A lapokat a kiadótól. Kérjen ingyen tó Cluj. Közölje, mely sz

Látogatás a fantasztikus abessziniai parlamentben

Tevék és szamarak legelnek az esőzattá képviselőház előtt, ahol még véletlenül sem látni képviselőt

Párizs, augusztus 9. Pierre Benoit írja az alábbi érdekes cikket:
Ha hiszünk a Népszövetségnek, akkor a parlament a külső jel, amelyen fel lehet ismerni a civilizált népet. Ilyenformán Etiópiának is kell parlamenttel rendelkeznie. Mint hogy minden képviselői testületet, amint illik, tisztelnek, tartoztam magamnak azzal, hogy meglátogassam az abesszin képviselőházat és a szenátust Addis-Abeában.

Már 1923-ban, mikor Syneybe utaztam, hasonló kíváncsiság fogott el az ausztráliai parlamentre vonatkozólag. Az ausztráliai képviselőház Camberrában fekszik, az alkotmányos fővárosban. Egy teljes éjszakát kellett töltenem vasuton, hogy leszállva rossz hirt vegyek tudomásul. Az egészen ifjú, vedonatu parlament, amelynek eddigi aktivitása vagy egy tucat kormányválságban merült ki, máris veszélyben forgott. Az épület alapjait és falait a természet kirágták. Miután ismerem ezeknek a tekintélyt nem tisztelő állatoknak kitartását, azt hiszem, ma már az ausztráliai parlament épületéből nem sok maradt. Bevallom, hogy az abesszin parlament sorsát illetőleg is ettől tartottam, tekintve, hogy Etiópiában ez a hangyafajta még számosabb és vállalkozóbb szellemű.

De, úgy látszik, az abesszin parlament építészé, egy előrelátó svájci, bölcsen megelőzte az ilyen veszedelmeket. Sajnos, nem látta előre a szörnyű esőzések és áradások pusztításait. Az épület padlatának és mennyezetének sok részét már megrongálta a nedvesség és az ember kívülről is megállapíthatja, hogy az épületben belül is nyilván sok olyan helyiség van, ahol az ember nem igen tartózkodhatik, csak nincs nála eső-ernyő.

Szamarak és tevék a parlament körül

A parlament épülete Addis-Abeba szívében emelkedik, tágas térségen, amely nagyszabású lenne, ha házak vennék körül. Egyelőre ez a tér nem egyéb, mint roppant rét, ahol tehének, szamarak és tevék pihennek és kérőznek békésen. Szemben szép templomot építettek, amely körülbelül úgy fog fektüdni, mint Párizsban a Madeleine templom, a Palais Bourbonnal szemben.

Azon a délután, mikor a képviselőházat meglátogattam, olyan zápor hullott, hogy sokáig emlékezni fogok rá. Mikor autóm az épület bejárata elé gördült, a kerekek 6 méterre sárgejzireket röpítettek jómra-balra. A lépcsőzet tetején, a bejárat előtt, lánzsás díszsöréget vettem észre, amely jöttömkor tisztelgett. De amíg hozzájuk jutottam volna, meg kellett máznom ezt az átkozott lépcsőt.

Barthe ur a küszöbön várt. Mikor „Barthe urat” mondok, ezt nem kell szó szerint érteni. Egyszerűség kedvéért nevezem így ezt a tisztelgetéssel abesszin méltóságát, aki ezen a délutánon volt szíves fogadtatásomra vállalkozni és akinek nem jegyeztem meg a nevét.

Hol vannak a képviselők?

Sajnos, a képviselőház folyósói e pillanatban üresek voltak. A képviselők nyilván utazgattak vagy irodáikban dolgoztak. Két ajtó véletlenül kinyitottam és ez meggyőzőt feltevésem hívságáról. Az egyik iroda üres volt, a másikban pedig csak egy toprongyos harcos találtam, aki fenhangan énekeivel puskáját tisztogatta.

— A képviselő urak alighanem uton vannak? — kérdeztem vezetőmet, miután tapintatosan becsuktam az ajtót.

— A „háznagy” tévona mozdulatot tett. „Azt hittem, nem értett meg, mire gondolok. De el voltam tökélye, hogy végére járok a dolognak.

— Nálunk — folytattam — a képviselők még a parlamenti ülészekon kívül is gyakran járnak a képviselőházba. Nincsen ez ugyanígy önkéni?

A háznagy megértett, rémülten nézett rám és a lánzsás öre mutatott. Mintha azt mondta volna: Azt hiszi, hogy ezek a derék fiatal emberek akárkit beeresztenének ide?

Orvosok, mérnökök, gyárak!

Minden magyar, német, román, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-nál Cluj. Közölje, mely szak érdekl.

Atz hiszi, hogy az az egyetlen feladatuk, hogy önnök tiszteljenek?

Lassu léptekkel ballagtunk a folyósókon végig, folytattuk magános szemlélődésünket. Időről-időre egy-egy katonával találkoztunk. Ami a képviselőket illeti, egyetlen egyet sem láttunk.

Fájdalmas pillantást vettem a háznagyra.

— Hát hol vannak az urak? — susogtam.

— Azok csak akkor jönnek, ha parancsot kapnak — válaszolt csendesen a kísérem.

— Ugy? És gyakran kapnak parancsot?

— Nem nagyon tudom. De hát kérem nem nagyszerű ez így?

Majd így folytatta: Jöjjön kérem, megmutatom a szenátust.

A szenátus

— Nézze, kicsoda idő van künn. Nem várhatnánk egy kicsit?

A háznagy nevetett.

— Ugyan! Cseppet sem fogunk megázni.

A szenátus ugyanis itt van az első emeleten. Engedje meg, hogy előremenjek.

— Kamara és szenátus ugyanabban az épületben — mennyivel praktikusabb, mennyivel egyszerűbb. Nem kórház ez. Itt mindenkinél egyforma baja van. És így öfelsege is együtt tarthatja a kezében az egész társaságot.

— Mégis akadhatna — mondtam neki — egy eléggé komoly kifogás. Képzelen el például egy államcsinyt. Ha itt azzal kezdenék szórakozni, hogy a szenátorokat ki-dobálják az ablakon, könnyen megtörténhetne, hogy azok estükben agyonütnék a képviselőket s ez lényegesen megkönnyítené a lázadók üzemelt. Ha az ő helyükben volnék, önnök adnék igazat; ebből a szempontból így valóban sokkal jobb.

— Nem igaz? Csak gondolkodni kell. Például a költségvetést is mennyivel könnyebb lehet így megszavazni.

— Igaz — mondtam kissé könnyelműen — és milyen könnyedén egybe lehet hívni így a nemzetgyűlést, hogy például megválassza a köztársaság elnökét.

A háznagy erre komolyan nézett rám, olyan komolyan, hogy a végén mind a ketten nevetésben törtünk ki.

— Ezekkel a franciákkal — mondta — nem lehet komolyan beszélni. Azzal hatalmasat csapott a válamra s így szólt:

— Tréfamester! Tudja ön is jól, hogy még itt van a négus!

Elemi katasztrófák napja

Ujabb földrengés Beludzsisztánban. Kolumbiában kitört a Galeras tűzhányó, Luzon szigetén borzalmas földcsuszamlás pusztított

London, augusztus 9. (Rador). A beludzsisztáni Quettában tegnap éjjel 2.40 órakor újra erős földrengést észleltek, amely 8 másodpercig tartott. Kárt nem jeleztek. Mint ismeretes, Quetta városát nemrégén földrengés pusztította el, amelynek több tízezer ember esett áldozatul.

Párizsi jelentés szerint Bogotában (Kolumbia) kedden szintén földrengéseket észleltek, majd a Galeras tűzhányó is kitört. Ötven ember meghalt. Nariño tartományban a köz-

lekedés megszakadt.

Manilla, augusztus 9. (Rador). Luzon szigetén újabb földcsuszamlás 120 embert maga alá temetett.

Ujabb jelentés szerint a Luzon szigetén pusztított felhőszakadás folytán bekövetkezett áradásnak 180 emberáldozata van. Az emberek ezrei maradtak hajléktalanul. Ötven bensülött talajcsuszamlás élve eltemetett. Huszonnégy órai ásatás után találtak rá az első hullára.

SELECT MOZGÓ

Hétfői kezdettel:

GRACE MOORE,
a newyorki Metropolitan Opera csodás hangú énekesnőjének egyetlen világhírű filmje
CSAK NEKEM DALOLJ!

Hogyan működik a nemzetközi fegyvercsempészek trösztje?

Egy francia újságíró szenzációs leleplező cikke a fegyvercsempészekről, akikről mindenki tud és mégsem sikerül ártalmatlanná tenni őket

Párizs, augusztus 9. (Az Uj Kelet tud.)

Néhány nappal ezelőtt világszerte nagy feltűnést keltett az az eset, hogy egy francia hajóról az Egyesült Államokba való útjában eltűnt egy nagy munició szállítmány. A nyomozás nagy apparátussal indult meg, de semmi eredményre nem vezetett. A francia sajtó napokon át cikkezett a szállítmány eltűnéséről, az Excelsior pedig Paul Allard ismert francia újságíró tollából érdekes cikket közölt a fegyverpanamáról, amelyben feltűnést keltő leleplezéseket ír a fegyvercsempészek működéséről.

— Ahhoz, hogy ennek a fegyvercsempészségnek a mechanizmusát megmagyarázzuk — írja Allard — nem okvetlenül kell Sanghaiba, Hamburgba, vagy Anversbe mennünk. Ezek a helyek tudvalevőleg a

főközpontja a csempészeknek.

Párizs egyik sajnápartai kispolgári házában lakik egy ember, aki nem rejti véka alá, hogy a fegyvercsempészek szolgálatában áll, mégis legutóbb álnéven adott ki könyvet, amely fényt derít a fegyvercsempészek munkájára és megírja, hogyan működött a háború alatt Rotterdamban és Németország szívében, ahol tisztí minőségben az egyik másodlagos irodában a titkos háború obskurus manővereivel foglalkozott.

„Croziér ur nyíltan megmagyarázta nekem — írja a francia újságíró — hogy mit jelent egy nemzetközi fegyvertröszt. Az asztalán gépfegyvertöltényeket és a fegyvergyártási ipar legutóbbi minta példányait látom.

— Mi fényes nappal működünk — mond

Társas autocar utazások külföldre!

Augusztus 25-én kirándulások Prágába, Budapest és Bécsen keresztül. Kedvezményes vizumok!

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai Irodájában Strada Reg. Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és Dacia Utazási Irodában Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefonszám 988. Megfelelő iratok mellett az utlevélkéresek elintézzük. A program módosításának joga fenntartva.

Részvételi díjak:	
Cluj—Budapest és vissza	990 lej
Cluj—Budapest	600 lej
Cluj—Budapest—Wien	1200 lej
Oradea—Budapest és vissza	700 lej
Oradea—Budapest	400 lej

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe: Vasárnap, augusztus 11, 18, 25-én, szeptember 1-én.

Vissza Clujra: kedden, augusztus 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én.

Palesztinába

Mindazok, akik akarnak utazni, forduljanak bizalommal az

Organizația Română de Turism utazási irodához, ahol:

1. Pontos és megbízható felvilágosítást kapnak:

2. a legkényelmesebb utazást garantálják és

3. feltűnően olcsó árakat nyújtanak!

Kérjen még ma díjtalan prospektust ORT Organizația Română de Turism București Lipscani 19. Telefon 441/65.

Vagy a vidéki képvisleteknél: BRASOV: Leon Sclover, Strada Voivodul Mihai 26.

CLUJ: O. R. T. Cal. Regele Ferdinand 33. SATUMARE: Tevjoivits Josif Dácia-udvar ORADEA: Leitner Zoltán Piața Saguna 11

ARAD: Neulander E. Boulevardul Regina Maria 12. (Udvarban.)

SIGHET: Stein Lázár Str. Dr Ion Mihaly 9.

ja Croziér ur. — Egyáltalában nem rejtőzünk el. Hivatalos körök tudják, hogy létezőnk és működésünket is ismerik. Nemzetközi viszonylatban a fegyverkezés három főtényezőn alapul: az alapját képezik a gyárak, középen állanak a pénztökecsékek és harmadsorban következnek a titkos ügynökségek. Ezalatt azokat a kereskedelmi vállalatokat értem, amelyek tőlünk vásárolják a hadianyagot, hogy aztán eladják a különböző felfegyverező népeknek, vagy Európa, Ázsia és Dél-Amerika vásárlóinak. Szóval olyan embereknek, akiknek a kiléte nem érdekel bennünket.

Mi kereskedők vagyunk, és nem rendőrségi emberek. Tízezer gépfegyvert óhajt? — kérdezi Croziér ur. — Irjon alá egy csekket és azonnal szállítom az Árut, Semmi nem egyszerűbb ennél. Bármilyen hadianyagot szállítok akármelyik országnak az illető ország megszabott árainál jóval olcsóbban. Az egész megrendelés rendjében bonyolódik le fiókcégeinken keresztül.

Egyetlen fegyverszállítás sem történik területen keresztül és nem ürül ki egyetlen fegyverraktár sem, amit egyébként is törvény tilt. Itt nálunk kutathatnak bármikor. Nem találnak egyebet fegyvermintáknál, amiket papírnehezéskül használnak.

Vannak ma olyan nagytőkés fegyverszállító csoportok — folytatja Croziér ur — amelyek azonnal tudnak szállítani puskákat, gépfegyvereket, repülőgépeket, tankokat határtalan mennyiségben, amelyek felszerelhetnek akár egy millió embert is. A fegyvergyárosok titka ismert az egész világon. Tudvalevő dolog, hogy ez egyik régi és tisztelgetben álló német cég felajánlja akármelyik vásárlójának az 1932-ben készült és bevált 75-ös modelű ágyunkat.

Arra a kérdésre, hogy miképpen uszák meg a vámhatóságoknál, Croziér a következőket mondotta:

Nem nehéz megszerezni egy behozatali engedélyt, amelyet a vásárló juttat el az eladóhoz, mielőtt még megkapná az árut, mert a vásárló pontos és biztos terv alapján dolgozik. Ami pedig a kivitel engedélyt illeti, amelyet az eladó kell megszerezzen, az követi automatikusan a behozatali engedélyt, ha a vásárló állapotot a szállítás történik. Ebben áll a dolog szívesen látja területén az az állam, ahol legnehezebb része.

Az egész kérdésnek a konkluzióját világosan megmutatja a Népszövetség könnyen érthető statisztikája. Hogyha példaképpen vesszük 1925 évet, akkor láthatjuk, hogy a fegyverkivitel az egész világon 48 millió dollárra szökkent fel, míg a behozatal csak 27 millió dollárt mutat. Az összes fegyvergyártás fele elpárgott, míg a szegény Népszövetség nem tud az ügy nyomára jutni. Mi történt ezekkel a fegyverekkel? Fontosabb országok elrejtették fegyverkészletüket. Mindenesetre a hadianyagcsempészek kapták ezt a mennyiséget, amelyeket elismernek, sőt némelykor maga az állam támogatja őket.

Otto Strasser elhagyta Görögország területét. Athénből jelentik: Otto Strasser július 25-én eltávozott Görögországból.

SPORT

A legjobb erdélyi zsidó sportolók vesznek részt a cernauti Makabi jubileumi tornáján

Cluj, augusztus 9. A Cernauti Makabi szeptember 7 és 8-i jubileumi tornájára az erdélyi zsidó Makabi szervezet már elküldte a nevezéseket. A nevezettek névsorából kiderül, hogy Erdély legkiválóbb zsidó sportolói adnak a cernauti jubileumon találkozót.

A cernauti Makabi tornáján Erdély zsidó sportját sportegyesületek és sportágak szerint a következők versenyzők képviselik:

Haggibbor Cluj: Asztalitenisz: Baumzweig Dezső, Diamantstein Ernő, Erős Géza, IKein Béla, Paneth Farkas.

Tenisz: Erdős Lili, Erős Géza, Radó György, Róth Gyula, Schwartz Böske, Schwartz Klári, Simon Endre, Weisz Mihály, Vivás: Erős Géza, Erős László, Zádor Árpád. A Haggibbor vezetését a jubileumi ünnepeken a következők fogják képviselni: Dr Erős Vilmos, Léb Odón, dr Pisiner Abraham, Radó Ernő, Schwartz Miksa, Weisz Ignác.

Hakoah, Arad. Asztalitenisz: Dr Salamon Ignác. Torna: öt nő- és öt férfi-minta-tornász. Vivás: Altmann Endre, Fränkel Gyula. A vezetését dr Salamon Ignác képviseli.

Sámsón, Sighet. Tenisz: Dávid Géza, Davidovits Samu, Dávid Sári, Krausz Lili, Keszner László, Stern Klári, Szigeti Sándor, Weisz László, Weisz Sándor.

A satumarei Barkochba csak vezetőségi tagjai révén lesz jelen, míg az oradeai Makabi nevezését eljuttatta ugyan Aradra, különböző félreértések miatt azonban a közölt nevek nem biztosak és így a végleges névsor még nem ismeretes.

Brasov és Timisoara még nem neveztek, nem lehet kétséges azonban, hogy mindkét zsidó sportegyesület megfelelő értékű és számú sportolóval fogja a jubileumi versenyen magát képviseltetni.

A cernauti jubileumi ünneppel kapcsolatban az erdélyi zsidó Makabi szervezet elnöksége felel, hogy a jubileumi versenyeken résztvevő összes sportoló kötelesek a tömegszabadgyakorlatokban közreműködni, ennél fogva a zsidó sportegyesületek gondoskodjanak arról, hogy versenyzőik ezeket a gyakorlatokat kifogástalanul megtanulják. A jubileumi versenyeken csak azok a sportolók indulhatnak, akik a tömegszabadgyakorlatokban részt vesznek.

A Barkochba is indul a satumarei Olimpia CFR asztaliteniszversenyén. Tudósítónk jelenti: Augusztus 10 és 11-én rendezi a satumarei Olimpia CFR asztaliteniszversenyét, amelyen a Barkochba teljes gárdája indul.

Schwartz, a Ripensia jóképességű csatárja elvállalta a timisoarai TMTE edzői tisztjét. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Schwartz megváljon a timisoarai proficsapatától.

Bucurestiben lesznek az ideai uszóbajnokságok. Bucurestiből jelentik: A uszósport-szombati határozata alapján az ideai uszóbajnokságokat nem Targumuresen, hanem Bucurestiben rendezik. Az országos uszóbajnoksági versenyek augusztus 25 és 26-án lesznek az Eforia uszodában.

Kisebb belföldi turné indul a Romania. A clujai Romania labdarúgócsapata kisebb erdélyi turné bonyolít le. Az együttes csüörtörtökön már el is hagyta a várost. Első mérkőzését Braiilában játssza.

A Nemzeti Bajnokság ideai küzdelme szeptember 1-én kezdődik, a bajnokság ideai utolsó fordulóját pedig a végleges terv szerint december 1-én játszzák.

A Ripensia csapata vasárnap Timisoaran barátságos mérkőzést játszik a TMTE-vel. A mérkőzés bevétele a munkáscsapaté, amely cserébe a Ripensianak átengedte Moravetzét.

Oktober 14-én lesz a Károly-kupa döntője. Bucurestiből jelentik: A Károly-kupa döntője, amelyért ismeretesen az öt liga válogatottja játszik, október 14-én lesz Bucurestiben. A döntőt Dél és Észak válogatottjai vívják.

Pályázati hirdetés

A clujai Goldmark Zsidó Filharmónikus Zeneegyesület pályázatot hirdet a karmesteri állás betöltésére. Pályázati feltételek megtudhatók a clujai izraelita hitközség Calea Regele Ferdinand 54. sz. alatti irodájában a hivatalos órák alatt.

Pályázati határidő 1935 augusztus 15.

A Vezetőség.

KÖZGAZDASÁG

Az adóbehajtások megszigorítására adott utasítást a pénzügyminiszter

Bucuresti, augusztus 9. A pénzügyminisztériumban Mitița Constantinescu államtitkár elnöksége alatt értekezletet tartottak, amelyen a pénzügyi vezérfelügyelő és a fővárosi pénzügyi adminisztrátorok vettek részt.

Az értekezleten az államtitkár statisztikai adatokat sorolt fel annak a felfogásának az igazolására, hogy az adóbehajtás még ma sem kielégítő és azok az összegek, amelyeket a pénzügyminisztérium inkasszá, nem

annyira adó, mint egyéb állami jövedelmi forrásokból származnak.

A pénzügyi kormány emiatt az adóinkasszó megszigorítására utasította közegeit. A fővárost zónákra osztják fel, amelyek mindenikében a pénzügyi felügyelő és adminisztrátorok személyesen felelősek az adóbehajtás fokozottabb menetéért. Hasonlóképpen utasítja emelni a behajtást a pénzügyi kormány az egész ország területén is.

Ujabb forgalmi- és fényüzési-adórendelet.

A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett a vámhivatalokhoz, amelyben felhívja a felügyelőket arra, hogy gyakrabban tapasztalják körülményre, hogy az egyes vámhivatalok a forgalmi- és fényüzési-adó kiszámításánál a vámtarifá „jegyzetek” rovatában foglalt megjegyzéseit is figyelembe veszik és ezen jegyzetek (note) értelmében az adó kirovásánál bizonyos könnyítéseket alkalmaznak. A körrendelet hangsúlyozottan leszögezi, hogy ezek a jegyzetek csak a behozott áru vámtételének megállapítására vonatkoznak és semmiképpen sem alkalmazhatók a forgalmi és fényüzési adókra. Felhívja a minisztérium a vámhivatalok figyelmét arra, hogy az importált áruk közül csak azok mentesek a forgalmi és fényüzési illetékek alól, amelyeket az erre vonatkozó törvény E. listája felsorol. A többi árukra az illetékeket az érvényben levő közpértékekre vonatkozó táblázat alapján kell megállapítani. Az exportnál pedig a gabonaműveket, származékaikat, olajos és hűvelyes magvakat kivéve, az összes többi áruk kivétel nélkül egyszázalékos forgalmi adó alá esnek.

Megkezdődtek a román-magyar fizetési egyezmény módosítására vonatkozó tárgyalások. A román-magyar fizetési egyezmény módosítása érdekében a megbeszélések megkezdődtek. A magyar delegáció, Takács vezetésével már Bucurestibe érkezett mely küldöttség sorában a Magyar Nemzeti Bank kiküldöttjei is részt vesznek.

Nem árverezik el adóban a gazdák gabonakészletét. V. Sassu földművelésügyi miniszter megbeszélést tartott V. Antonescu pénzügyminiszterrel, mely alkalommal a gazdák adóhátrálékainak ügyét tárgyalták meg. A földművelésügyi kormányknak ugyanis az a kívánsága, hogy a gazdák gabonakészleteit ne árverezzzék el adóhátrálékaink fejében, mivel az ily árveréseken elért minimális árak igen kedvezőtlenül befolyásolják a gabonapiac alakulását. Emiatt a minisztérium oly rendszer bevezetését tartja szükségesnek, hogy a gazdák gabonakészleteit ily esetekben a szövetkezetek vegyék át és a vételárból vonják le az eladó gazda adóhátrálékát és a levont tételeket fizessék be az illetékes adóhivatalba. A szövetkezetek már meg is kapták az erre vonatkozó utasításokat.

Nem veszik figyelembe a valutafelárat a

belföldi biztosító intézetek. Az új devizarezsim életbeléptetése óta a belföldi biztosító intézetek nagy gondját képezi annak a fogs kérdésnek az eldöntése, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a külföldi valutákban kötött életbiztosítások elbírálásánál. Ebben a kérdésben a vezető intézetek között egységes megállapodás jött létre mely szerint a biztosítók a külföldi valutákra szóló életbiztosítási kötvények díjait ügyfeleiktől hivatalos kurzuson leiben fogadják el a jövőben is azonban az esedékessé vált kifizetéseknel a biztosítók is hivatalos kurzuson és leiben fognak fizetni ügyfeleiknek. Az intézetek tehát sem az esedékes biztosítási díjak, sem pedig a kötvények kifizetésénél nem fogják alkalmazni azt a harminc százalékos felárat, prémiumot, amit a jegybank a külföldi valuták beszállításánál térít. A biztosító intézetek ezt az álláspontjukat azzal indokolják, hogy a Banca Naționala nem hivatalos szerv, hanem magánvállalat, amelynek intézkedései nem bírnak kötelező erővel a biztosítóira nézve, amelyek ragaszkodnak a valutastabilizációs törvény által teremtett jogi helyzethez.

Bármely vasutalomán láttaoztathatják vasuti jegyeiket a külföldi utasok. Azoknak a külföldi utasoknak, akik romániai fürdőket és üdülőhelyeket látogatnak, a visszautazás-hoz való érvényesség elnyerése végett láttaoztathatniuk kell vasuti jegyeiket az illető fürdő, vagy üdülőhely állomáshivatalánál. Ennek a kötelezettségnek az elmulasztása következtében a külföldiek és a román vasuti személyzet között állandó surlódások és konfliktusok voltak, melyek jövőbeni elkerülésére vonatkozólag a CFF vezérigazgatóság körrendeletet intézett a vasuti hivatalokhoz. A rendelet szerint azok a külföldi utasok, akik visszautazásuk alkalmával elmulasztják vasuti jegyeik lebélyegzetését, nem büntetendők meg, hanem a vonatkísérő személyzet kötelessége lesz a vasuti jegyeket bármely közbeeső állomáson való vizáltatása.

A romániai faexportőrök beszüntették az Egyiptomba való szállítást. Az egyiptomi fabehozattal foglalkozó vállalatok távirati-lag értesítették a romániai exportőröket főleg a galati fás-cégeket, hogy egyiptomi rendeltetéssel a két ország közötti külkereskedelmi forgalom beszüntetésére való tekintettel, ne rakjanak be újabb faexportzállományokat.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, augusztus 10.

Bucuresti. 12.05: Rádiózenekar. 13.35: A hangverseny folytatása. 17: Katonazene. — 19: Orgonaverseny a brasovi templomból. 20.15: Jazz. 21.45: Táncezene. 22.15: Hírek németül és franciául.

Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Szimfonikus zene. 13.30: Férfi és női énekszóló zongorakísérettel. — 17.35: Hanglemezek. 19: A diákollimpiász uszósversenynek közvetítése a Császárfürdőből. 20.10: A Vig özevgy közvetítése az Állatkertből. 23.15: Cigányzene.

Bécs. 19.20: Dalok és áriák. 22.15: Szórakoztató hangverseny.

Hilversum. 20.20: Mandolinzenekar. Kalundborg. 20.40: Hangverseny. 23: Táncezene.

Ljubljana. 21.10: Hangverseny. Luxemburg. 21.15: Rádiózenekar. 21.50: Beethoven D-dur szonáta.

Milánó. 19.20: Hangverseny. Osló. 20: Rádiózenekar.

Palermó. 20.45: Zongora, bariton és tenorszóló. 22.15: Olasz népzene.

Poste Parisien. 22.30: Könnyű zene lemezekben.

Radio Paris. 20.45: Massenet: Hamupipóke, vigopera. 22.50: Könnyű zene.

Riga. 19.30: Rádiózenekar.

Róma. 17.10: Hangverseny. 20.40: Puccini: Edgar, opera.

Strasbourg. 18.15: Zongora- és basszus-szóló.

Zágráb. 22.15: Mihajlovs Lebedjev orosz dalokat és románcokat énekel.

Pályázat

A Targul-Lapusi Orth. Izr. Hitközség pályázatot hirdet masgiach képesítéssel előimádkozói állásra. Ezen állásra kimondott vallásos és megfelelő okmányokkal bíró egyéneket augusztus 20-ig nyújtsák be ajánlataikat az Elnökséghez. Költséget csak meghívottak térítünk meg.

Dr. Salamon hitk. elnök

— Elsőrendű Cukrász hűzőkhoz ajánlkozik esküvőkre, eljegyzésekre és más ünnepi alkalmakra. Ugyanott rendeléseket is fogvesznek. Str. Dubalarior 8. Adlerné.

Férfiak részére LATEX SAFE
Amerikai prezervatív.

A következő drogériákban kapható:

Cluj: Emke drogéria
Royal drogéria.

Targu-Mures: Ideal drogéria.

Egyszerű kötésű egy szö 2 toj, vastagsággal 4 toj. Legkisebb apróhirdetés 20 toj. Álláskeresőknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelentkezést csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetlen a szülés körül összekötéssel rendelkező „M. rea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Parcellák a Házsongárdban. Hét dara legnagyobb, legszebb parcella a Házsongárd legszebb helyén, szép, emelkedett, kilátásos sima helyen, kitűnő termőfőfával beültetve szállított áron eladó. Értekezni: Cluj Str. N. Iorga 5 alatt a tulajdonosnál.

Keressék azonnalra önálló zsidó szakácsnő ugyanoda nevelőnő héber, román, német francia és lehetőleg zenetudással. „Lelek ismeretes” jelígre.

Komoly házassági ajánlat! Impozáns kili és kiváló egyéni tulajdonságokkal rendelkező 27 éves öcsém részére, ki 11 év óta megyeszékhelyen levő nagykereskedelmi vállalat üzletvezetője, minden tekintetben megfelelő izraelita feleséget keresek. Ipari vagy kereskedelmi vállalatba benőtülés előnyben. Úgy nőki közbenjárás mellőzendő. Csakis küvetlen, komoly, kimerítő ajánlatok! „Komoly és reális” jelígre e lap kiadóhivatalába keretnek.

Szép szmírnaszőnyeg (6x4½ = 27 □) műsürgözen olesón eladó. Regele Ferdinand 8 I. 15.

Gyári lerakat keres fűszereseknél jól bevezetett, némi garanciával rendelkező, intelligens fiatal úgynököt. Ajánlatokat „Agilis” jelígre a kiadóhivatal továbbít.

Keressék vidékre izr. urinőt, ki 14 éves leányom német, francia és zongora tanítás vállaltja. Werczberger, Vihsora, jud. Turd.

Kiadó novemberre négyszobás modern lakás (Vlad-cég felett), Piata Mihai Viteaz 39, háztulajdonosnál.

Egyéves kereskedelmi tanfolyamra felvilágosítás és beiratkozás Str. Maiorescu 2

Német, román, magyar, héber nyelvtudással bíró urileány állást keres gyermek mellé Cím a kiadóban.

Uj teleháló díofej furnirral furnirozott e adó. Calea Victoriei 55, asztalosműhely.

Iskolaiényre egy-két fiut vagy leány szigoruan ort. jobb család elvállal teljes el látásra, esetleg korrepetálással. Erdéklődr Oradea, Str. Cuza Voda 47 lehet.

Széphangu fiatal kántor, kitűnő zeneképzettséggel, előimádkozna a főünnepeken. Kölcsonös megegyezés esetén állandósított kántori, hitköztői és jegyzői állást is elvállalja. Megkereséseket szíveségből Fris Miksa Timisoara, Str. Balasa 30, továbbít.

Tony alapja

A liberális párt nem tart

A belga

Bucuresti, augusztus 9. A belga liberális párt vezetői újabb beadványukba Nacht és Vasilescu ügybe való bevonását megállapítják, hogy szélhámoságról és nem is vettek abban. A beadványával is foglalkozó beadványukban kéri a szenátusi alelnököt, perbe, mert a belga céta ki magát, amikor nál megjelent.

A főügyész ma irja zéről szóló okmányt, tákát a vizsgálóbíróhó vádiratot.

A két és a két

Ezzel kapcsolatosan Ilescu vádalahelyezte foglalkoztatja a közvére, hosszas tanácskozás alelnökét a regény könyv 146-ik szakaszá vád alá. Már annakidegyát képezte, hogy alkasz Tony Ilescura. uyanis a kijárási m olyan magánszemélyekdek, vagy más törvényében bírnak rá val hogy meg tegyen, vagy lamely hatáskörébe tart ezért hat hónaptól kétetés jár.

Van azonban egy e

Tony

A szenátusi alelnök Dinu is behatóan érdekgazdagságügyminiszter ment meg a liberális párt számolt a Tony Ilescu gálat eredményeiről. B hogy maun az ügyész a párt is szankciókat szenátus alelnökével sz ezután Sinaiaba ment, nak is jelentést tegyen ról.

Mint ismeretes Tony lyezése előtt levelet írt ügyminiszterhez, amely ziókkal és fenyegetőzédon próbálkozott meg hogy nyilvános eljárás Ebben a levélben, mel most nyilvánosságra k cu politikai manőver be magát és más szemit meg kétes ügyetel. A levél egyik rész tartalmazza:

„Ha a kijárási azon intervenciómmal, mine az intervenciót, amely „Tranga” társaság hí ügyletei számára, amesaner és Graedinger t

Ha az állam méltósá ról oly sokat és oly beszélnek a liberális p

Gyermek hintőpor lil ellen sárga dobo

Tony Ilescut azon büntetőtörvénykönyv alapján fogják felmenteni, melyet maga terjesztett a szenátus elé?

A liberális párt is szankciókat fog alkalmazni a szenátus alelnökével szemben. Miért nem tartóztatták le Linzmayert és Manolescut, akiknek aktív szerepük volt a devizacsalás ügyében?

A belgák azt kérik, hogy Tony Ilescut büntársként fogják perbe

Bucuresti, augusztus 9. A devizacsalás folytán megkárosított belga cégek legújabb beadványukban a két szelvényes, Nacht és Vasilescu feleségeinek a büntetőbe való bevonását kérték. Indokolásul megállapítják, hogy mindketten tudtak a szelvényességéről és hallgatóságosan részt is vettek abban. A beadvány Tony Ilescut személyével is foglalkozik. A belgák beadványukban kérik az ügyészséget, hogy a szenátusi alelnököt büntársként fogják perbe, mert a belga cégek ügyvédjének adta ki magát, amikor a Banca Natională-nál megjelent.

A főügyész ma írja alá a vádálhelyezésről szóló okmányt, majd átteszi az aktákat a vizsgálóbíróhoz, aki elkészíti a vádiratot.

A két büntetőtörvénykönyv és a kijárási minősítése

Ezzel kapcsolatosan különösen Tony Ilescu vádálhelyezésének jogi kérdése foglalkoztatja a közvéleményt. Mint ismeretes, hosszas tanácskozások után a szenátus alelnökét a régi büntetőtörvénykönyv 146-ik szakasza alapján helyezték vád alá. Már annakidején élénk vita tárgyát képezte, hogy alkalmazható-e ez a szakasz Tony Ilescun. A 146-ik szakasz ugyanis a kijárási minősítése kapcsán olyan magán személyekről szól, akik ajándék, vagy más törvénytelen haszon ellenében bírnak rá valamely tisztviselőre, hogy meg tegyen, vagy ne tegyen meg valamely hatáskörébe tartozó intézkedést és ezért hat hónaptól két évig terjedő büntetés jár.

Van azonban egy enyhébb meghatá-

zás és intézkedés a kijárási vonatkozáslag és ez az új büntetőtörvénykönyvben szerepel, amelynek előadója éppen Tony Ilescu szenátusi alelnök volt és amelyet a szenátus már meg is szavazott s csak a kamara megszavazása hiányzik ahhoz, hogy törvényerőre emelkedjék. Az új büntetőtörvénykönyv 225-ik szakasza oda módosítja a régi törvénykönyv 146-ik szakaszát, hogy kijárási minősíti azt, ha a tettes törvénytelenül elkövetésére bír valamely köztisztviselőt. Tehát míg a régi törvény szerint kijárási követ el még az az is, aki ajándék fejében törvényes dologra bír rá köztisztviselőt, addig az új törvénykönyv csak azt bünteti, aki törvénytelen dologra bírja rá a megvesztegetett tisztviselőt.

A bucuresti lapok ezzel kapcsolatosan megállapítják, hogy ha a devizacsalás tárgyalásai elhúzódnak az új büntetőtörvénykönyv kamarai megszavazásáig és életbe léptetéséig, úgy Tony Ilescut felmentik, mert a joggyakorlat és maga a törvény is előírja, hogy két egymást követő büntetőtörvénykönyv esetén az enyhébbet alkalmazzák.

Ebben az esetben Tony Ilescu annak a törvénynek a közvetett segítségével fog kiszabadulni, melynek referense és képviselője volt a szenátusban és amelynek megszavazását saját érdekének könyvelheti el.

Tony Ilescun kapcsolatosan egyébként megállapították azt is, hogy a szenátusi alelnöknek 800 ezer lej készpénze volt letétbe helyezve a Banca Natională-nál.

Tony Ilescu és a liberális párt

A szenátusi alelnök ügye iránt Bratianu Dinu is behatóan érdeklődik. Pop Valer igazságügyminiszter ma kihallgatáson jelent meg a liberális párt elnökénél és beszámolt a Tony Ilescun vonatkozó vizsgálat eredményeiről. Bratianu kijelentette, hogy miután az ügyészség lezárta az ügyet a párt is szankciókat fog alkalmazni a szenátus alelnökével szemben. Pop Valer ezután Sinaiába ment, hogy az uralkodónak is jelentést tegyen az ügy fejleményeiről.

Mint ismeretes Tony Ilescu vádálhelyezése előtt levelet írt Pop Valer igazságügyminiszterhez, amelyben különböző aluziókkal és fenyegetőzésekkel élt és így módon próbálkozott megakadályozni azt, hogy nyilvános eljárás indítsanak ellene. Ebben a levélben, melynek egyes részletei most nyilvánosságra kerültek, Tony Ilescu politikai manőver áldozatának állítja be magát és más személyiségeket gyanúsít meg kétes ügyekben való részvétellel. A levél egyik részlete a következőket tartalmazza:

„Ha a kijárási azonos az én érdektelen intervenciómmal, minek nevezik akkor azt az intervenciót, amely lehetőséget adott a „Tranga” társaság hírhedt kompenzációs ügyeinek számára, amelyben nemcsak Foksaner és Graedinger urak vettek részt... Ha az állam méltóságáról van szó, amiről oly sokat és oly nagy buzgalommal beszélnek a liberális párt vezetőségében,

Gyermek hintőpor lila dobozban, izadás ellen sárga dobozban eredeti a

Profer

adta ki magát és többször hangoztatta, hogy telefonbeszélgetéseket folytatott az apjával.

Ezek után érthető, ha a lapok magyarázatot kérnek arra nézve, hogy miért nem fogták perbe Manolescut is, holott szerepe nyilvánvaló a devizacsalás ügyében.

Ugyancsak élénken foglalkoztatja a közvéleményt a letartóztatásban lévő Vasilescu tiltott és rejtelmes estebédje a „Leul si Cărnatul” nevű vendéglőben. Erről a következő részletek derültek ki:

Julius 31-én, szerdán délután két óra körül a vizsgálóbíró telefonon értesítette a Vacaresti fogházat, hogy Vasilescut küldjék át kihallgatásra a törvénytelen épületbe. Vasilescut taxin és egy rendőr kíséretében szállították át. Éjszaka tizenegy óra öt perckor tartózkodott a vizsgálóbírónál Vasilescu. Félizentétkor a börtönigazgató, látván, hogy Vasilescu még nem tért vissza, felhívta telefonon az igazságügyi palotát, ahonnan azt a választ kapta, hogy a fogoly tizenegy óra öt perckor elhagyta a palotát.

Tizenkét óra 20 perckor érkezett meg Vasilescu a rendőr kíséretében a fogházba. Miután késéséről nem tudott világos magyarázatot adni és mert gyanuk merültek fel, vizsgálatot indítottak az ügyben. Kiderült, hogy a kihallgatás alatt Vasilescu felesége és egyik rokona is az ügyészé-

gen tartózkodott és megállapodott a rendőrrel, akit Doreata Ilienek hívnak, hogy meg fognak állani a „Leul si Cărnatul” vendéglőnél. 500 lejt adtak a rendőrnek és további ígéreteket tettek neki a jövőre nézve. A rendőr belement és Vasilescut elvitte a megjelölt vendéglőbe. Nemsokára megjelent Vasilescu felesége is és leültek egy asztalhoz, ahol zavartalanul beszélgettek. A rendőr az asztal tulsó sarkában helyezkedett el s kihallgatása során kijelentette, hogy a beszélgetésből semmit sem hallott.

A rendőrt elbocsátották, Vasilescut pedig öt napra sötétzárkára ítélték.

Megszűnt a vámháboru Lengyelország és Danzig között

A szenátus hatályon kívül helyezte azt a határozatát, mellyel megnyitotta határait az idegen termékek előtt

Varsó, augusztus 9. (Rador.) Danzigban tegnap egyezmény jött létre Lengyelország és a szabad város között. A szenátus hatályon kívül helyezte azt a határozatát, amellyel megnyitotta volt határait az idegen termékek előtt. A határozat — írja a Gazeta Polska — lehetővé fogja tenni a lengyel kormányának, hogy tárgyalásokba bocsátkozzon a szabad várossal való kapcsolatait illetően, amiket a forint devalorizálása zavart meg.

Kommunista per a timisoarai hadbírószágon

Popovici volt szigurancafőnököt a fogházból vezették elő tanukihallgatásra

Timisoara, augusztus 8. (Az Uj Kelet tud.) A timisoarai hadbírószágon tegnap tárgyalta Finkler Imre államellenes perét, akit kommunista propaganda terjesztéssel vádolnak. Finkler egy évvel ezelőtt került letartóztatásba. A múlt év augusztusában Costescu és Butiu sziguranca detektívek éppen akkor érték tetten Szemler Gusztáv és Megyeri István munkásokat, amikor azok kommunista röpcédulákat akartak felragasztani az egyik második kerületi ház falára. Vallatásukkor elmondották a sziguranca, hogy a röpcédulát Finkler Imre 31 éves szabómestertől kapták. A detektívek a vallomás alapján kiszálltak a megjelölt helyre és házkutatást tartottak Finkler lakásán, ahol nagymennyiségű röpcédulát és egy sokszorosító gépet találtak. A tapasztalatok alapján Finklert is letartóztatták. Több hónapi vizsgálati fogás után Finkler eltűnt a fogházból, míg két társának ügyét jogerősen letárgyalta a bíróság még a tavasz folyamán. Négy héttel ezelőtt Finklert elfogták és bíróság elé állították.

A tegnapi tárgyalásra tanuként beidézték Popovici volt sziguranca főnököt, akit

hivatalos hatalommal való visszaéléseért hathavi fogházra ítélték és ebből az alkalomból a fogházból vezették elő. Popovici kifogástalan eleganciával jelent meg a bíróság előtt és vallomásaiban elmondotta, hogy Finkler kétségtelenül kommunista, erre vallanak a nála talált röpiratok is.

Finkler ezzel szemben azt állította, hogy a röpiratok nem voltak államellenesek. Több tanu kihallgatása után elhangzottak a perbeszédék, míg ítélehozzátalra valószínűleg hétfőn kerül sor.

~~~~~

I. Silone:

Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, színes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

~~~~~

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (45)

Ezek a rebincsikok még mindig tajtékznak a tehetetlen dühtől, mert az ortodox hitközség nem akarja őket tagjai sorába iktatni. Perelnek, kellemetlenkednek, igazán sarkára kell, hogy álljon az ember, ha megakar birkózni velük. Azután a rabbi a maga szempontjából nézi a dolgot. Botránys, hogy milyen kinövésnek vannak ebben a városban. Társaság állott össze, hogy tiszteav napján közös lakomát csapjon. Sőt, arcátlanságukban még tovább mentek. Miután számuk kitette a minjant, az asztali imát is elmondták és ennek során „nevurék elajkénit” mondtak. Vagy ott van az a másik társaság, amelyik elhatározta, hogy szombatban talisban és tefillinben fog imédkozni, hogy azt, akinek szentséges nevét nem szabad kiejtenünk, az egész város ellen „haragra gerjesszék...” Meg kell javítani az általános erkölcsöt — helyeselte magában Áron Duved — de miért álljon pont ő a legveszélyesebb poszton? Miért kelljen éppen neki eltávolítani az utóból a ledér zsidóasszonyt meg a két lányát, akik mögött „nagy kutyák” állanak...?

Hogy a rabbi az egész idő alatt egy szót sem szőtt, Áron Duved megfordult és kiment. Nem vállalta a megbízást.

Áron Duved elment a rabbi házából anélkül, hogy eleget tett volna a rabbi kérésének. Elment a rabbi házából anélkül, hogy bucsuzott volna. Azzal a szilárd elhatározással ment el, hogy ha muszáj, akár soha életében nem néz többé ennek a háznak a tájkára, ahol azt kívánják tőle, hogy fejestől ugorjon a bajba.

Bosszusan ment el, mert nem tudta magát megnyugtatni. Délután az is tetőzte bosszuságát, hogy hatalmas mázsás ökre tréfe lett és az a kis növendék-marha, amivel pótolni akarta a húst, szintén tréfe lett. Másnap, csütörtök délelőtt Áron Duved fájdalmas szível nézte végig kollégái munkáját; mindenki dolgozott, csak ő állott tétlenül, mert nem volt egy morzsányi husa sem. Pénteken kiment a vásárra s sokat vásárolt. Három nagy állatot hajtott szombat este a vághidra. Reb Jichak Áron a művész-sakter, a sigheteri sakter-akadémia vezetője, az az ember, akinek keze alól öt ország saktere került ki, levágta az állatokat s azután jutott észébe, hogy — a kés nem volt „beállítva”. Áron Duved marhái tréfek lettek, még mielőtt tüdővizsgálatra került volna a sor.

Az, ami a rákövetkező hetekben Áron Duved Hartsteinnel történt, beszédes dokumentuma annak az átokhiedelemnek, amely abban az időben fogva tartotta a sigheteri zsidó lelkeket. A városban elterjedt a hír, hogy a rabbi nehezelt Áron Duvedra. Tudtak róla a sakterek, a neemanok, a mézszárosok, a tanulók, a fuvarosok, s tudomást szereztek róla a vevők is. S néha, nagyritkán Áron Duved tőkén egy kóser bornyu husát szeletelték, az emberek messziről kerültkék annak a husnak a szagát is. Ugy félték tőle, mintha Áron Duved legalább is csupa lépfenes állatokat vágott volna...

Pedig Áron Duved mindent megpróbált, ami tőle kitelt. Járt a vásárokat és kiválasztotta a legegyszerűbb marhákat. Hizott havasi ökröket hozott, olyan állatokat, amelyekről a laikus is megállapíthatta, hogy nincs a tüdőjükön egy makula sem. Egy szombat este 4 ökröt állított sorba a vághidra, de már ez elsőnél komplikációk voltak. Más sakter fogott hozzá, de ennek a munkáját sem kísérte szerencse. Az egyiknél a kés bicsaklott meg, a másiknál a sakter keze remegett. A sakterek kintlódak, nehéz izzadságcseppek gyöngyöztek arcukon, de hiába. Az eredmény csak nem mutatkozott. Ekkor megszólalt Reb Jichok Áron, a sakter:

— Nagy baj van, Áron Duved, Erigy a rebéhez és könyörögj neki, mert csak ő segíthet.

Áron Duved nem fogott hozzá a tréfe állatok feldarabolásához. Nem bánta, akármi fog történni velük. A megrokkant óriás hazament. Megtört és elcsüggedt, mint az az ember, aki elvesztette hitét sajátmagában és az életében. Áron Duved mentéje alatt egy kétségbeeset szív kalimpált hevesen.

Amikor hazafért, lerogyott egy székre. Előbb üvöltött, mint egy sebzett vad, azután kitört belőle a jajveszékélés:

— Elvesztünk, Sájndl, elvesztünk. Üldöz a balsors. Amióta nem fogadtam szót a rebének, átok van a kezem munkáján. Ma este az utolsó négy ökröm lett tréf. Nincs egy krajcárom se, amivel a vásárra mehetnék. Ha nem jön valami segítség, oda kell állnom a temetőkapuba, hogy kolduljak.

És a hatalmas, robusztus ember zokogott.

Éjfél után volt. Kint a márciusi szél havsesőt sodort, a hideg áttört az emberek ruháján és csontig hatolt. A szembenlévő házból mozgás volt, pászkasütésre készültek. Befűtöltek a nagy kemencébe, egy rozoga ágyból kiszédtek a deszkákat, Szurult, a kofát beállították az ágyba, hogy szitálja a lisztet. Szurul száját bekötötték egy kendővel, hogy ha megtalál eredni a nyelve,

ne cseppentsen isten ments, valamit a lisztbe. Az öreg mácsesz-siber a szombat esti legengéről mesélt: Elje nuviről mesélt és a szegény emberről, akit gyermekei elküldtek kenyérért és akit közben a próféta nagy vagyonhoz juttatott. Sokat kellett mesélnie, reggelig kellett gyurni a kemencét, hogy kóser legyen és pillantok alatt süsse a pászkat.

Sájndl megvárta, míg Áron Duved elcsendesedik. Végeredményben neki volt igaza. Ő, az asszony, inkább átlátott a dolgon és az események őt igazolták. Ő előre látta, hogy Áron Duved makacssága végzetes lesz. A baj, a veszély érzete már akkor ott hűvösödött a szíve tájékán, amikor a rabbi másodszer elküldte a házbócheret.

— Reb Ichak Áron mit mondott? — kérdezte nyugodtan.

— Hogy menjek a rabbihoz.

— En is azt mondom — hagyta rá az asszony.

Áron Duved felkelt az asztaltól és elment. A rabbihoz tartott. Amilyen szótlanul lépett ki a rabbi házából két hónappal előbb, olyan némán állított be újra. A ház csendes volt, csak a rabbi volt még ébren. Az asztalnál ült és tanult. Az asztal alatt egy tál hidegvíz állott, áztatta lábait, hogy el ne álmósodjon. Szemhunyás nélkül töltötte az éjszakát, mert a tanulásban pótolni akarta azt az időt, amit a háboruszkodás elrabolt tőle. Áron Duved leült az asztalhoz, ahol egy ellentmondást nem tűrő szempár kérdő tekintete meredt felé:

— Mi az, Áron Duved?

— Elmegyek, rebe.

A rabbi megragadta Áron Duved kezét és meghatódottan mondta: „Hub-zse séfe, bruche in hálu-che”.

A rabbi töltött Áron Duvednek egy pohár bort, újra megveregette a vállát, mint valamikor régen és ezen az éjszakán Reb Lipé Teitelbaum és Áron Duved Hartstein között helyre állott a régi, nagy barátság...

Hajnalban, amikor az Áron Duveddal szemközt házban bevetették az első mácseszt, a técsői országúton három szipogó nő fagyoskodott egy parasztszekéren. A zsidó szabadasszony ült ott két lányával. A szekéren volt minden holmijuk. Egy darabig sirtak és miután könnyeik elapadtak, szemrehányó pillantásokat dobtak a lelketlen város felé, amely kiüzte őket az ő paradicsomukból...

HARMINCNYOLCADIK FEJEZET

A wizensitzi udvar kiküldöttei nagy szenzációt jelentettek a maramuresi falvak egyhangú, változatos-ságokban szűkölködő életében. A látogatások célja eredetileg pénzgyűjtés volt, hol a palesztinai „Baal há-nész” perselyeket üritették, hol egy „fontos nagy ügy” céljára gyűjtöttek, mégis: — ahogy végigmentek a taracvölgyi falvakon, a zsidóság ünnepelte őket.

De különös módon megnőtt a kiküldöttek tekintélye és szerepe azóta, hogy Reb Burechl foglalta el a wizensitzi trónt.

Reb Burechl első, maramuresi kapcsolata ténykedései közé tartozott, hogy saktert küldött a sigheteri szefárdoknak. Nem sejtette, de nem is sejtette, hogy azzal a pársoros cédlával, amit a barcáni sakternek küld és utasítja, hogy vágjon a sigheteri szefárdoknak, olyan fürgeteges szélvész fog előidézni, amely végigzug országokon és sorompóba állítja a vallásos zsidóság legjobb erőit. Reb Burechl szívére vette a sigheteri háborút és úgy érezte: — magamagának tartozik avval, hogy ne lépje át Maramures határát.

A rebe szűkebb környezete egy ideig még informálta a rebét a harc állásáról, később már nem! Előtte többé szóba a sigheteri machlajkét. S kinosan vigyáztak arra, nehogy valaki megemlítsen a sigheteri háborút. Azokban az időkben a maramuresi szónak kellemelem melléközöngéje volt a wizensitzi udvarban és annak kiejtése elegendő volt ahhoz, hogy a legjámorabb hívek arcába kergesse a vért.

Különös módon megnőtt a kiküldöttek tekintélye és szerepe azóta, hogy Reb Burechl foglalta el a wizensitzi trónt, mert azok számára, akik személyesen nem mehettek el Wizensitzbe, a kiküldöttek hozták el az udvar üdvözlét. Hoztak egy leheletnyit abból a csodás atmoszférából, amely a rebe rezidenciáját betöltötte.

Sokban járult hozzá az ünnepeléshez a kiküldöttek személye is. Ezek a „mesulachok” valóban kiváló chaszidok voltak.

Ketten járták a vidéket. Reb Majse Duved, a ta-

racvölgyi „rasekul” és Reb Mardche Chune, az egykori irholci kocsmáros. A kerületi elnökség egyike volt a legnagyságú méltóságoknak, amit wizensitzi chaszidok viseltek. Nem választás útján jutottak ehhez a tisztséghez, hanem kinevezés révén. Ugy a kerületi elnököket, mint a templom-gondnokokat a rebe nevezte ki, miután az összes maramuresi wizensitzi-imaházak jogilag is az ő tulajdonába tartoztak. A kerületi elnökök hatásköre főleg arra terjedt ki, hogy ünnep előtt megállapítsák a Wizensitzbe való indulás időpontját és a szokásos utiprogramot. Nagy ritkán előfordultak más természetű közügyek is és ilyenkor a kerületi elnökök igazi lelkiismeretességgel végezték el feladatukat.

Reb Majse Duvedről évek óta beszéltek egy esetet. Éveken át annyira színezték a dolgot, hogy a végén már majdnem legendaszerűen hangzott. Reb Majse Duved — így mesélték — a biztos halál torkában volt és csak szerencsés véletlen folytán menekült meg. Sorozás előtt történt. Abban az időben sor alá kellett állania Szrul Jánkelnek is. Szrul Jánkel a járás legkiválóbb „jingermann”-ja volt, chaszid, tudós és négy gyermek apja. Már akkor lehetett látni, hogy Szrul Jánkel rabbiállásához fog jutni. Szrul Jánkel — mondták a falusi zsidók — aki éjjel-nappal ül és tanul és biztonságosan rabbi lesz, — nem lehet katona. Ha Szrul Jánkel helyettesíteni lehetett volna a katonaságnál, akkor a taracvölgyi kerületben ötven chaszid is akadt volna, aki örömmel helyettesítette volna. Viszont a katonaságnál hajdan divó helyettesítési rendszer az elmúlt idők homályába veszett és Szrul Jánkelről másképpen kellett gondoskodni. Aki benézett azokban az időkben Szrul Jánkel házába, rögtön megállapította, hogy itt muszáj segíteni. Sirt Szrul Jánkel, sirt az asszony, sirtak a gyermekek. Valaki felvetette a tervet, hogy menjenek a királyhoz és kérjenek tőle kegyelmet Szrul Jánkel számára, de ezt a tervet elvetették. A király maga is katona — így érveltek az okosak — hogyan lehetne hát tőle kérni, hogy engedje el valakinek a szolgálati időt. Ekkor pénzt gyűjtöttek és a pénzt átadták Reb Majse Duvednek. Reb Majse Duved zacskóba rakta a pénzt, elment Técsőre és éjjelkor bekoportolt a sorozóbizottsági orvos ajtaján. Reb Majse Duved letette a pénzt az asztalra, az orvos pedig revolvert rántott és célozott. Reb Majse Duved nem tudott az orrossal beszélni, csak annyit mondott: „Hat ráchmunesz af jidise kinder” — s amikor az orvos halotta ezt, letette a revolvért, megkérdezte németül, hogy hogy hívják az illetőt, hány gyermeke van és hogy tényleg rabbiállást fog-e kapni a közeljövőben. Az orvos még kezét is nyújtott Reb Majse Duvednek és másnap Szrul Jánkel, a zibcevi rabbi megmenekült.

S ha az egyik kiküldött legandás alakja volt a falvak népének, a másik se maradt el mögötte. Reb Mardche Chune egyenesen bizalmasa volt a rebének. Ő kísérte a rebét a mikvébe, amikor Wizensitzben tartózkodott. Ő jegyezte fel azokat a tóramagyarázatokat, amelyeket a rebe étkezés idején, vagy más alkalommal elejtett. Ő kapta a legnagyobb kitüntést, amit chaszid valaha is kapott: — a nagyünnepek alkalmával, a sófár-fúvás idején a „jicheid sibel”-nek nevezett kis szobában tartózkodhatott. Reb Mardche Chune bemehetett abba a Szentélybe, ahová a rebén kívül senki nem tette be a lábát. A rebe iránti határtalan imádatát Reb Mardche Chune az apjától örökölte. Az apja, Reb Icik Duved, egyidőben töráiro volt, de felhagyott a mesterségével, mert attól tarott, hogy nem elég válalás a töráirához. Később sakter lett, de ezzel is felhagyott, mert nem akart „kóbor varju lenni a rebe házfedelén”. Reb Icik Duved, akinek egész életét a rebe töltötte ki, nem élte túl Reb Mendelét. Az első széderestén még ott ült Reb Burechl asztalánál és mély sóhajok szakadtak ki belőle. „Ha elmege a király — mondotta — a szolgálja kell, hogy kövesse”. Pár nappal később csendesen és feltűnés nélkül meghalt.

A fia, Reb Mardche Chune ugyanezeket a tulajdonságokat örökölte. Volt ugyan felesége és gyermeke, Irhokon egy kocsmája is volt, amelynek a „Bor, sör és pálinka” cégérén ki volt pingálva az ő neve: Fuchs Márton. Ezt a kocsmát a bátyja vezette, aki hetenként leadott pár garast „megélhetésre” Reb Mardche Chune asszonyának. Ómaga télen Wizensitzben ült a rebénél, nyáron pedig járta a falvakat, pénzt gyűjtött és nemesítette lelkét az önkéntes száműzetésben.

A wizensitzi kiküldöttek megjelenése nagy szenzációt jelentett a maramuresi zsidók mindennapi életében. Jelentette elsősorban, hogy ünnepelni fognak, sűrű egymásutánban „bate” néven ismert chaszid-bankettek fognak rendezni, lesz bőven frissensült malé, hering, hagyma és pálinka és ami a legfontosabb: első forrásból fognak hallani ujságot az udvarról, a rebéről, a nagyvilágról és a „jó zsidók”-ról.

Mert szíves és kietlen volt a maramuresi zsidóság élete a tizenkilencedik század utolsó évtizedeiben. Százestendő suhant el felettük anélkül, hogy az idők változását észrevették volna. Száz esztendővel előbb még azt hitték, hogy Hunniának ez a csücske a gószubeli zsidóság eldorádója, mert hiszen nem kellett rettegniük a kozákcizmától és a vérszomjás csöcseléktől. Ezért lett Maramures a zsidóság gyűjtőmedencéje. Elsuhant fölöttük száz esztendő és a falusi zsidóság primitív életmódja megszentosodott és állandó jelleget öltött.

(Folytatjuk.)

Modern CS
O
Co
Piata Unirii 31.

— Két amerikai pro
Bucurestiből jelentik: Jel
rikai egyetemi tanár te
niában. Dr Leonidas St
a georgetowni egyetem
szakos tanára és számos
a másik Vernon Macken
tródományok egyetem
több kanadai és Egyesül
a tudósítója. A két pr
kirándulást tesz az orsz
zattal Romániában tartó
Royer, a Paris Soir mu

— Farkascorda roha
Botosani megyében. Buc
botosanimgyei Buzeni
nap délután éhes farka
amely megtámadta a ju
állatot szétmaccangolt.
kal késekkel, botokkal
vonultak a fenevadak ell
őket is megtámadták. V
megölték, a többi elmene

— HÖLGYEK, ha jól ak
forduljanak bizalommal a
Cluj, Regele Ferdinand I

— Ismeretlen szörny
tenger. Madridból jelentik
teken levő Teneriffából je
danói tengerparton a dag
len tengeri szörny fejét
szárny három méter hoss
zalmas látványt nyújtott.
szemei és pikkelyei, fogai
litának egyetlen balnafaj

— Alti friss és egészse
el akarja kerülni, hogy z
széke, emésztése meg le
ton fájjon a feje és bőre
főle pattanással, az igyek
készer reggelizés előtt es
tes „Ferenc József” keseri

— A clujai sötömunkás
Sötömunkások Szakszerve
11-én, vasárnap délután 3
fontos tárgysorozatát áll
gyűlést tart a Str. Vári 7
munkás otthonban. A gy
den egyes süti (pék) m
ajánlják, hogy saját jól
jelenjen meg ezen szakma

— A kormány szélesk
dit a szárazságsújtotta v
gának szánására. Buc
Sok gondot okoz a korm
kek lakosságának felsége
ny károkat idézett elő
kérdésben érkezellet tar
közlekedésiügyi miniszteri
sújtotta megéyk prefe
értekezleten résztvett In
ter, Pop Valer ideiglen
miniszter, Iuca belügyi al
és Negura földművelési
Sergiu Dimitriu belügyi

Parvu közlekedésiügyi áll
Aurel Smantanescu, az u
igazgatója. Kettős célja
nek. Azokból az alapköb
munkaügyi minisztérium é
térium rendelkezésére áll
nyújtani a kormány és o
akar megindítani, amelye
zárjárnak a lakosság h
tásához. Elsősorban utak
Azokból az összegekből, a
tésére utaltak ki a közle
kügyi minisztériumokna
és fogyasztásra való teng
rolni. Ugyancsak buzával
ják fizetni az utak javítás
tokat. Minden megyében
fogja ellenőrizni a buza
nálására szánt alapokat.

ság tagjai a megyei főm
igazgató és a földművelés
nek.

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Két amerikai professzor Romániában. Bucurestiből jelentik: Jelenleg két jeles amerikai egyetemi tanár tesz látogatást Romániában. Dr. Leonidas Strakhowsky az egyik, a georgetowni egyetem európai történelem- és szociológus tanára és számos folyóirat tudósítója, a másik Vernon Mackenzie, a seattlei újságíró-tudományok egyetemének dékánja, aki több kanadai és Egyesült Államokbeli lapnak a tudósítója. A két professzor tanulmányi kirándulást tesz az országban. Hasonló céllal Romániában tartózkodik Louis Charles Royer, a Paris Soir munkatársa is.

Farkascorda rohanta meg a legelőket Botosani megyében. Bucurestiből jelentik: A botosanimogyei Buzeni község legelőjén tegnap délután éhes farkascorda jelent meg, amely megtámadta a juhnyáját és igen sok állatot szétmaccangolt. A falusiak kaszkálással, késekkel, botokkal felfegyverkezve ki- vonultak a fenevadak ellen, amelyek azonban őket is megtámadták. Végül is több farkast megöltek, a többi elmenekült.

HÖLGYEK, ha jól akarnak férjhezmenni, forduljanak bizalommal a „MIREA” irodához Cluj, Regele Ferdinand 116.

Ismeretlen szárnyet vetett partra a tenger. Madridból jelentik: A Kanári szigeteken levő Teneriffából jelentik, hogy a medanói tengerparton a dagály eddig ismeretlen tengeri szárny fejét sodorta partra. A szárny három méter hosszú lehetett és borzalmas látványt nyújtott. Nincsenek látható zemei és pikkelyei, fogai pedig nem hasonlítanak egyetlen hálnafajához sem.

Alki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a szája, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyeket hetenként egyszerűen reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

A clujai sütőmunkások gyűlése. A clujai Sütőmunkások Szakszervezete augusztus hó 11-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel, igen fontos tárgysorozattal általános sütőmunkások gyűlést tart a Str. Văii 7 szám alatti építőmunkások otthonában. A gyűlés rendezői minden egyes sütő (pék) munkás figyelmébe ajánlják, hogy saját jól felfogott érdekében jelenjen meg ezen szakmai gyűlésen.

A kormány széleskörű segélyakciót indít a szárazságsújtotta vármegyék lakosságának szánására. Bucurestiből jelentik: Sok gondot okoz a kormány az azon vidékek lakosságának felelősségére, amelyeken nagy károkat idézett elő a szárazság. E kérdésben értekezletet tartottak tegnap a közlekedési minisztériumban. A szárazságsújtotta megyék prefektusain kívül az értekezleten résztvett Inculț belügyminiszter, Pop Valer ideiglenes közlekedési miniszter, Iuca belügyi alminiszter, Cancioev és Negura földművelésügyi alminiszterek, Sergiu Dimitriu belügyi államtitkár, Traian Parvu közlekedési államtitkár és végül Aurel Smantanescu, az utépítési osztály igazgatója. Kettős célja volt az értekezletnek. Azokból az alapokból, amelyek a közmunkaügyi minisztérium és a belügyminisztérium rendelkezésére állnak, segínyt akar nyújtani a kormány és olyan közmunkákat akar megindítani, amelyek ugyancsak hozzájárulnak a lakosság helyzetének feljavításához. Elsősorban utak építéséről van szó. Azokból az összegekből, amelyeket utak építésére utaltak ki a közlekedési és munkakalügyi minisztériumoknak, buzávetőmagot és fogvasztásra való tengerit fognak vásárolni. Ugyancsak búzával és tengerivel fogják fizetni az utak javításán dolgozó parasztokat. Minden megyében külön bizottság fogja ellenőrizni a buza és tengeri felhasználására szánt alapokat. Az ellenőrzőbizottság tagjai a megyei főmérnök, a pénzügyigazgató és a földművelésügyi tanácsos lesznek.

Rövid hírek mindenünnen. Bolzanóban (Olaszország) tűz ütött ki egy villában, ahol három kisgyermek volt magukra hagyva. Mindhárom gyermek szénné égett.

Texasban sztrájkolnak a varrónők. A munkásság több helyen megtámadta a sztrájkőröket és alaposan megverték valamennyit. A megtámadottakat a karhatalom vette védelmébe. — Az ideai olasz nagygyakorlatokon megengedik a külföldi sajtó képviselőinek részvételét. — A Banque de France aranykészlete 353 millió frankkal 71 és félmilliárdra emelkedett. A Matin hangoztatja, hogy a kamatlábleszállítás nagy könnyítést jelent a gazdasági életben. — Hivatalos jelentés szerint a Jang-Cse-Kiang kiöntése folytán 100 ezer ember vesztette életét és 14 millió ember maradt hajléktalan. — Tiegendorf város főucáját tegnap méhraj lepte el, amely minden járókelőt összezecsupált. A tüzoltóknak csak két órai megfeszített munka után sikerült eltávolítani a méheket. — Brestből jelentik, hogy a Madur teherhajó összeütközött a Grag 460 tonnás úrtartalmu hajóval, amely néhány perc alatt elsüllyedt.

Indig Alfréd, ez a világvíznyilatban is nagynevű hegedűművész szívesen tett eleget a „Goldmark” Zenegyesület felkérésének, hogy kivételes tehetségét e merész ivben fejlődő fiatal zsidó kultúregyesület ügy érdekében, mint anyagi segítségének szolgálataiba állítsa. Egyetlen estén, augusztus 14-én, szerdán este 9 órakor fog fellépni városunk legnagyobb hegedűse, a Párizsból pihenésre hazakereszt Indig Alfréd. Műsorán a legkiválóbb mesterek szerzeményei fognak szerepelni: Brahms, Vivaldi, S. Saens, Paganini, Wieniawsky. Feledhetetlen művészi élményben lesz része ezen estén a publikumnak. A zongorakíséretet a kitűnő Zsuzsmann Rezső karnagy látja el. Jegyelővétél Lepage könyvtárában és a dr. Kohn gyógyszerárban megkezdődött.

Készül az új turista törvény. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb turisztikai bizottság tegnap ülést tartott, amelyen összesen a parlament elé terjesztendő törvényjavaslat alapját fektették le. A javaslatról kikérlik az utazási irodák véleményét.

HÁZASSÁGI ügyekben forduljon bizalommal „MIREA” közvetítő irodájához Cluj, Regele Ferdinand 116, hol ügyét diszkrétan kezelik.

Vidékre helyezik a bucaresti adóinspektorokat, ha nem áll be javulás az inkassóban. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett az összes bucaresti pénzügyi felügyelőkhöz és adminisztrátorokhoz, figyelmükbe ajánlva, hogy ha 15 nap alatt az inkassók menetében nem áll be javulás, vidékre helyezik őket.

Házasság. Kahan Manci és Farkas Vilmos Sighet f. hó 13-án, kedden délután 4 órakor tartják esküvőjüket Sighetben. Ebből az alkalomból meghívják rokonaikat és jóismerőseiket. (Minden külön értesítés és meghívó helyett.)

A Hapoel Hadati helycsoportok ezután felkértek, hogy cimeiket legkésőbb augusztus 15-ig küldjék be a clujai Hapoel Hadatinak Cluj, Str. Paris 47 sz. alá. Az ügy fontosságára való tekintettel saját érdekében kérjük a cimeket fenti határidőig okvetlen beküldeni. A clujai Hapoel Hadati vezetősége.

Borotvával vágta el a nyakát egy tüvényszéki írrok. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyi palota egyik illemhelyén elvágott nyakkal, vérben uszva találták meg Constantin Verdeața írrokot. Kórházba szállították az öngyilkost aki azonban súlyos állapotban van. Tettének oka ismeretlen.

Öngyilkos lett a fenomenális jövedőmondó nő. Cernăuți-ből jelentik: Rachela Schiroki, nousulitai fiatal leány, aki fenomenális jövedőmondónak bizonyult és transzban csodákat művelt és akit szülei Cernăuți-ban felleptettek, ma reggel 25 lumnál passz-tillával megmérgezte magát. Reménytelen állapotban szállították kórházba. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy védőszeleme ma éjjel utasította, hogy legyen öngyilkos.

Napfürdőzés és a napfény gyógyhatása
Irtá: Dr. Bucșányi Gyula egészségügyi főtanácsos, főorvos.

86 Lej Lepage-nál, Cluj
Kérje az orvosi könyvek jegyzékét.

Petrőleumvontat és tolatómozdony karambolja. Bucurestiből jelentik: Timisul de Sus állomáson ma reggel 6.50 órakor egy petrőleumvontat és egy tolató mozdonycsoport összeütközött. 4 vagon nyersolaj kigyulladt. A tüzet az első pillanatokban lokalizálták és 11.30 órára eloltották. Az uralkodó autóján a helyszínére sietett. A forgalmat 12 órára megszakították.

Szerencsés végű repülőgépkatasztrófa Bucurestii mellett. Bucurestiből jelentik: Tegnap este 7 és fél órakor a piperai repülőtéren gyakorlatozás végett felszállt egy Potez típusú repülőgép, amelyben Horia Agarici hadnagy és Ilie Neculescu őrmester foglaltak helyet. Adott pillanatban Piperi falu felett a gép felmondta a szolgálatot. A két pilóta ejtőernyővel kiugrott és sértetlenül földet ért. A gép vizsont a falu közelében lezuhant és összetört.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a „Bixádi víz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

Ötven millió lej az iskolaépítkezések befejezésére. Bucurestiből jelentik: Victor Antonescu 50 milliót folyósított a költségvetésből a kiállítalakból az iskolaépítkezések befejezésére.

Titulescu nyári programja. Bucurestiből jelentik: A Dimineața mai száma bizonyos felvilágosításokat közöl Titulescunak nyári programjáról. A külügyminiszter jelenleg Cap San Martinben van, ahol augusztus 15-ig, gyógykurja befejeztéig marad. Augusztus 25-én Bledbe utazik a kisanant tanácsának konferenciájára, amely két napig tart. Titulescu ekkor át fogja adni a kisanant tanácsának elnöki tisztét Sztrojadinovic jugoszláv külügyminiszternek. Lehet, hogy aug. 15 és 25 között a külügyminiszter látogatást tesz az ausztriai Bad Gasteinban, esetleg csak a bledi konferencia után megy oda. Afelől még nem történt döntés, mikor tér vissza az országba.

HÁZASSÁGOT biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

Donescu főpolgármester újra egy repülőgépet ajándékozott a román aviatikának. Bucurestiből jelentik: Donescu bucaresti főpolgármester megvásárolta az áprilisban Kai-róban meghalt Banculescu repülőparancsnok IAR gyártmányú Hispano-Right motorral ellátott gépét és Papaná főhadnagyának ajándékozta, aki Popisteanu kapitánnyal együtt Bucurestiből Tokióba akar repülni. Donescu immár a nyolcadik gépet ajándékozta a román aviatikának.

A Komintern nemzetközi akciót indít két német halálraítélt kommunista szabadlábrehelyezés érdekében. Moszkvából jelentik: A Komintern ülésén elhatározta, hogy nemzetközi akciót indít Klaus és Kyser Németországban halálraítélt kommunisták szabadlábrehelyezése érdekében.

Az osztrák köztársasági elnök kegyelemben részesített négy halálraítélt náci. Bécsből jelentik: A köztársasági elnök ma kegyelemben részesített négy nemzeti szocialistát, akiket robbanószerkekkel elkötetett merényletek miatt halálra ítélték volt.

Motorbiciklis csendőrség a nemzetközi országutakon. Bucurestiből jelentik: Sergiu Dimitriu elnöklele alatt tegnap közigazgatási jellegű értekezletet tartottak a belügyminisztériumban, amelyen elhatározták, hogy az országban átvezető nemzetközi utak forgalmának szabályozása végett mozgó-csendőrsztagokat állítanak fel, amelyeket motorbiciklikkel látnak el. Az osztagok az Oradea—Bucuresti, Bucuresti—Giurgiu és Bucuresti—Constanța utvonalonon fognak működni.

Két miniszter királyi kihallgatása. Bucurestiből jelentik: Antonescu és Costinescu miniszterek tegnap délután kihallgatáson jelentek meg az uralkodónál. A két miniszter tájékoztatta a királyt a folyamatban levő gazdasági tárgyalásokról, amit Badulescu, illetve Leon államtitkár vezetnek külföldön az ottani hitelezőkkel.

Ehízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizura a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyvéddé teszi.

Az amerikai gyógynövények térhódítása az egész világon

Körülbelül egy évvel ezelőtt Amerikában bizottságot alakítottak a céllal, hogy kutatásokat végezzenek különböző őserdőkben. A bizottságban vegyészek, természet-tudósok és orvosok vettek részt. Kutatásaik folyamán rengeteg olyan felfedezést tettek, amelyek az orvostudomány szempontjából felbecsülhetetlen értékkel bírnak. H. Moles amerikai és Ivata Sivata Namamura japán tudósok fedezték fel ez alkalommal azt a gyógynövényt, amelynek kivonatából a „Gastro D.” név alatt forgalomba került új gyógyszer készült. Ebben a növényben olyan speciális, eddig ismeretlen hatóanyagot találtak, amely rövid használat után 10—15 éves gyomor-, bél-, vese- és vesebajokat is tökéletesen meggyógyít. A Gastro D. ma már az egész világon kapható. Romániában Császár Ernő gyógyszerész Calea Victoriei 124 Bucuresti, terjeszti, vidékre 130 lej utánvétellel küldi.

MOZGÓFILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma, szombaton nagy kettős premier műsor: I. Betyárbecsület. A legszenzációsabb premier cowboy sláger. Zane Grey regénye után. Fősz.: Randolp Scott, a világhírt lovas. II. Sziget. Modern szuperfilm. Fősz.: Brigitte Helm, Willy Fritsch. Uj Paramount journal. Előadások kezdete: Sziget 3.20, 6.20, 9.30, Betyárbecsület: 5, 8, 11. Vasárnap délelőtt 11-kor matiné: Öngyásága szobalánya. Fősz.: Szőke Szakáll.

SZINKOR MOZGÓ MŰSORA:
(A leghűvösebb nyári mozgó)
Csütörtöktől: Joseph Schmidt, a világ leghíresebb tenoristájának utolsó, legszenzációsabb filmje: Csillag ragyog az égen. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Helyárak: 10 és 17 lej. Vasárnap délelőtt 11-kor: Joseph Schmidt olcsó helyárakkal. Minden jegy 10 lej. Előtte Micky Mauss. Hétfőn: Sylvia Sidney.

Az OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Krisztina királynő. Fősz.: Greta Garbo, John Gilbert. Rendezte: Rouben Mamoulian. A szezon leghatalmasabb alkotása.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
Ez műsor! Világvárosi program: I. Főherceg násza. Operett. Willy Fritsch, Paul Hörbiger, Trude Marlen. II. Halálúgrás a szakadékba. Harry Piel. Előadások kezdete: 3, 6, 9-kor. Helyárak: 7 és 10 lej.

MUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:
Szombaton 6 és 9, vasárnap 3, 6 és 9 órakor dupla műsor: I. A hármass gyilkos. Kalanddráma. Fősz.: William Powell. II. Kard és kereszt. Az idei évad szenzációja. Fősz.: Don José Moica. Helyárak: 10 és 12 lej.

CSALÁD-ÉS TULAJDONVÉDELME

NYUJT A PHONIX ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

